

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	\$9.00	Canada and Brazil, per year	\$10.00
United States, per 6 months	\$5.00	Canada and Brazil, 6 months	\$5.50
Queens Co. per year	\$10.00	Foreign countries, per year	\$12.00
Queens Co. per 6 months	\$5.50	Foreign countries, 6 months	\$6.50

Jų "kongresas"

LIETUVIŲ TAUTOS priešai be melo, be klastų, be žmonių apgaudinėjimo negali nužengti nei žingsnio.

Štai š. m. gruodžio mėn. 5 dieną Buenos Aires jie suaukė kažkokią suieglę ir ją pavadino "pirmuoju Pietų Amerikos lietuvių kongresu". Žiūrėkite, kokie mes dideli—mes net kongresus galime suaukti, sako jie. O kad pridurtų savo "kongresui" didesnį antspalvį, tai pasikvietė iš JAV "vaduotoją V. Sidzikauską, kad jis pamokytų, kaip mulkinti žmones, šmeižti Tarybų Lietuvą ir naują gyvenimą kuriančią lietuvių tautą.

Ne, poneliai, šis jūs jomarkėlis nebuvo pirmasis Pietų Amerikos lietuvių kongresas, o tik skrumnus jomarkėlis.

Pirmasis Pietų Amerikos lietuvių kongresas buvo suauktas 1946 metų rugpjūčio 24, 25, 26 ir 27 dienomis. Jis įvyko Urugvajaus sostinėje, Montevidejuje. Jame buvo atstovauti visi demokratinio nusistatymo Pietų Amerikos lietuviai: Argentinos, Brazilijos, Urugvajaus ir kitų šalių.

Kongreso atidarymo akte dalyvavo, tarp kitų įžymių svečių, ir Urugvajaus respublikos vice-prezidentas Dr. Alberto Guani. Jis sakė kalbą, sveikindamas Kongreso dalyvius.

Kongresą sveikino Justas Paleckis, Tarybų Lietuvos mokslininkai, rašytojai, menininkai, dailininkai, visuomenininkai—visi darbo žmonės. Taip pat Kongresą sveikino JAV lietuvių organizacijos ir pavieniai asmenys. Kongresas gavo sveikinimų iš visų pasaulio kampų, kur gyvena lietuviai.

Tai buvo didžiulis Pietų Amerikos lietuvių žygis, reikšmingas posūkis to žemyno lietuvių istorijoje.

Apie Kongresą ir jo darbus plačiai rašė Argentinos ir Urugvajaus spauda.

Pirmasis Pietų Amerikos lietuvių Kongresas griežtai pasmerkė lietuvių tautos priešus, tokius, kaip V. Sidzikauskas ir jiems panašūs. Priimtosi Kongreso rezoliucijos byloja už tai, kad lietuviai emigrantai, nežiūrint, kur jie begyventų, palaikytų glaudų ryšį su savo motina, su gimtąja šaliimi, su Tarybų Lietuva. Vienoje Kongreso priimtose rezoliucijose skaitome:

"Pirmasis Pietų Amerikos lietuvių Kongresas nutaria, kad lietuviai, gyvenantieji Pietų Amerikoje, rūpindamiesi palaikyti savo kalbą, kultūrą, meną ir tradiciją, turi tampriau užmegzti ryšius su savoja gimtine, pasikeičiant raštais, spauda, ir tuo pat laiku rūpintis skleidimu kultūros ir papročių tų šalių, kuriose randasi lietuvių kolonijos..."

Toks buvo Pirmasis Pietų Amerikos lietuvių Kongresas! Jo darbai yra gražiai, rūpestingai išleisti knygoje—"Pirmojo Pietų Amerikos lietuvių Kongreso leidinys."

Tie, kurie dabar sakosi suaukė Buenos Aires mieste "pirmąjį kongresą", yra nieks daugiau, kaip "samozvancai", anti-tarybiniai barabansčikai, lietuvių tautos priešai.

Haile Selassie vėl soste

PALOCINIS PERVERSMAS, kurį atliko Etiopijos imperatoriaus Haile Selassie priešai, baigėsi nesekme. Kai imperatorius grįžo iš Brazilijos, kur jis buvo išvykęs paviešėjimui, jo šalininkai susimobilizavo ir sukilėlius nugalėjo. Nemaža žmonių žuvo susirėmimuose. Imperatoriaus sūnus Asfa Vassan, kurį sukilėliai buvo pasodinę į sostą (sakoma, prieš jo norą), buvo tėvo išteisintas. Haile Selassie grįžus į Addis Ababą, daugelis valdininkų atvyko pas jį, nusilenkė iki žemės (tūli net imperatoriaus pusbūčiai), reiškė valdovui savo nuolankumą ir ištikimybę.

Vadinasi, Etiopijoje, sakoma, ramybė jau atsteigta. Žmonės, tačiau, domina šis klausimas: Kas buvo už sukilėlių nugaros? Kas juos "įkvėpė" sukilti? Kas finansavo.

Kol kas tikrų, aiškių duomenų tuo klausimu nėra, bet jie atsiras.

Mums tačiau rodo, kad "palocinį perversmą" bus įkvėpė "Vakarai."

JAV komercinė spauda, atsiminkime, jau seniai zurza prieš imperatorių Haile Selassie. Imperialistams labai nepatiko Etiopijos valdovo vizitai Egipte, Čekoslovakijoje ir Tarybų Sąjungoje. "Vakarams" ypatinai nepatinka imperatoriaus vizitas Tarybų Sąjungoje, kur jis gavo Etiopijai \$100,000,000 paskolą.

Mūsų žiniomis, vizituojant jam Tarybų Sąjungą, jį lydėjo Tarybų Sąjungos vice-prezidentas Justas Paleckis. Jam sakė imperatorius, kad jį labai sužavėjo pasakiškas progresas, kurį tarybinės tautos atlieka.

Kaip ten bebūtų, Etiopija dar labai labai toli atsilikusi šalis: liaudis skurde ir tamsybėje skęsta. 90 procentų žmonių yra beraščiai. Etiopija reikalinga didelį ir griežtų reformų, kad liaudis turėtų žodį. Aišku, taip visuomet nebus: pati liaudis, anksčiau ar vėliau, tars savo žodį. Monarchija eis šalin!

Kas ką rašo ir sako

ZAKRISTIJONAS SU PLOTKELEMIS IR DESROS

Kai kur Lietuvoje vargonininkai ir zakristijonai, kunigų varomai, dar vis palaiko seną "tradiciją": prieš kalėdas vyksta į kaimą "su plotkelėmis" ir kailija iš žmonių visokius daiktus.

Š. m. gruodžio 10 d. Vilniaus "Tiesoje" randame būdingą A. Naujailio korespondenciją apie vieną tūlo zakristijono misiją Suvalkijoje. Skaitome:

Artėjant kalėdoms, pradėjo lankytis bažnyčios tarnai. Atsilankė jie ir Gudlaukio kaimo pas kolūkiečių. Tai buvo šakų rajono Gelgaidiško parapijos zakristijonas su plotkelėmis. Namuose jis nieko nerado — tik du vaikučius, kurių vyriausiam buvo devyneri metai. Žvaliai apsidairęs, svečias pamatė virtuvėje kabančias dešras. Griežtu tonu jis įsakė vaikučiams jas nukabinti. Nors vaikai aiškino, kad už tokį poelgį juos mama galinti barti, bažnyčios tarnas į tai nekreipė jokio dėmesio. "Kabink greičiau!" — įsakė jis vyresniajam vaikui. — Tu duosi, tai mama nereiks..." Lyg jam mama būtų jas zadėjus... Vaikas, baimės apimtas, pradėjo vykdyti svečio įsakymą. Nukabinus vieną, pauostė dvasiško tarnas ir liepė: "Kabink greičiau antrą." Nukabinus antrą, zakristijonas sušuko dar griežčiau: "Duok, duok greičiau ir trečią."

Susikrovęs dešras, bažnyčios tarnas kuo greičiausiai dūmė iš trobos, kad kas iš suaugusių jo neužtikti. Nors vaikučiams ir teko nukentėti nuo mamos, bet ar jie kalti, kad Gelgaidiško bažnyčios tarnas juos privertė tai padaryti?

APIE LIETUVOJE MIRUSI MATA MICKI

Š. m. gruodžio 12 d. Lietuvoje mirė docentas Matas Mickis, įžymus visuomenininkas ir veikėjas. Grupė velionio draugų Lietuvos spaudoje paskelbė tokį jo nekrologą:

Doc. M. Mickis gimė 1896 m. rugsėjo 15 d. Rokiškio rajone, Kuosų kaime, gausioje valstiečio šeimoje. Ankti patyręs karčią buržuazinio gyvenimo dalį, vargo ir skurdo vejamas, 15-kos metų jaunulis atsiduria Peterburge. Čia jis įsijungė į daugianacionalinę darbininkų šeimą, dažnai buvo bedarbiu ir benamiu, užgavo ir pirmąjį revoliucinį užsigrūdinimą.

Džiaugsmingai drg. M. Mickis sutinka Didžiąją Spalio

socialistinę revoliuciją. 1918 m. grįžęs į savo gimtąjį Kuosų kaimą, skleidžia Spalio revoliucijos idėjas, platinia komunistinę literatūrą. Tais pačiais metais, būdamas jau 22 metų amžiaus, įstoja į Rokiškio gimnazijos antrąją klasę. Aktyviai pasireiškia revoliuciniame darbe, organizuoja slapta komunistinio jaunimo kuopelę. Baigęs keturias klases, 1920 m. įstoja į Dotnuvos žemės ūkio technikumą. Ten toliau tęsia revoliucinę veiklą, dalyvauja pirmojoje komjaunimo konferencijoje Kaune, atstovaudamas Rokiškio ir Dotnuvos komjaunimo kuopelės.

Netrukus už nelegalią veiklą M. Mickis suimamas ir įkalinamas. Tuo pretekstu jį pašalina iš technikumo. Bet M. Mickis kupinas energijos ir ryžto. Išėjęs į laisvę jis nenuleido rankų, veržiasi į mokslą. 1924 metais jam pavyksta baigti eksternu žemės ūkio technikumą.

Ilgus metus M. Mickis dirba agronomu, kartu studijuodamas Kauno universitete. Visą laiką jis palaiko ryšius su Lietuvos Komunistų partija, propaguoja socializmo idėjas žemės ūkio specialistų tarpe.

1940 metais, susiformavus Lietuvos Liaudies vyriausybei, M. Mickis su jam būdingu įkarščiu ir nuosirdumu įsijungė į naujo gyvenimo kūrybą. Jis—atsakingame žemės ūkio ministro poste, vykdė žemės ūkio pertvarkymą jaunoje Tarybų Lietuvoje.

Vokiškiesiems grobikams klatingai užpuolus Tarybų Sąjungą M. Mickis pasitraukė į šalies gilumą. Ten ėjo Lietuvos Liaudies Komisarų Tarybos įgaliojimo pareigas.

1944 m. Mickis grįžta į Lietuvą. Nuo 1945 m. iki 1953 m. jis dirba Lietuvos žemės ūkio akademijos rektorium, atiduodamas visas jėgas jauniosios kartos auklėjimui, kvalifikuotų žemės ūkio specialistų ruošimui. 1949 metais jis savo gyvenimą visiems laikams susieja su Komunistų partija — tampa jos nariu.

M. Mickis buvo ne kartą renkamas Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos deputatu.

Dirbdamas žemės ūkio akademijoje, M. Mickis pasižymėjo kaip geras administratorius ir pedagogas. 1945 metais jam buvo suteiktas docento vardas, o 1954 metais — ekonomikos mokslų kandidato laipsnis. Velionis paliko dešimtį mokslinių darbų.

Mato Mickio asmenyje akademijos kolektyvas ir visa respublika neteko tauraus komunisto, žymaus visuomenininko, aktyvaus kovotojo už darbo žmonių šviesesnę ateitį, nuosirdaus jaunimo auklėtojo ir draugo.

Detroitas. — Gruodžio mėnesį labai nupulė naujų automobilių pardavimas.

Tarybų Lietuvoje šiuo metu daugiau kaip 2,700 kolektyvų kovoja už komunistinio darbo kolektyvo vardą, o 600 kolektyvų ir 1,500 spartuolių šis garbingas vardas jau suteiktas. Atėities žvalgų tarpe yra ir 260 kaimo kolektyvų, kurie jungia daugiau kaip 5,000 geriausių respublikos žemdirbių. 33 brigados ir fermos jau iškovojo komunistinio darbo kolektyvo vardą.

Šiomis dienomis Vilniuje įvyko respublikinis kaimo komunistinio darbo brigadų narių ir spartuolių suskrydis. Pranešimą padarė Lietuvos LKJS Centro Komiteto sekretorius A. Cesnavičius. Suskrydyje dalyviai pasiumė laišką TSKP Centro Komitetui ir priėmė kreipimąsi į visus Tarybų Lietuvos darbo žmones.

Nuotraukoje: suskrydyje dalyviai (iš kairės) Joniskio rajono Getaučių tarybinio ūkio kiaučių šerėja Adelfa Turauskaitė, Sirvintų rajono "Pažančios" kolūkiečių karvų melžėja Irena Gatelytė, Nemenčinės rajono Anovilio tarybinio ūkio karių melžėja Natalija Savcova ir Pasvalio MMS techninis dešimtininkas Jonas Šimolūnas.

MIKROMEĞAS

Žiūrint pro mano akinius

IŠ GYDYTOJŲ GYVENIMO

Tik ką baigiau skaityti H. Korsakienės novelę — romaną "Gyvenimas išėjus." Knyga išleista Vilniaus Valstybinės grožinės literatūros leidyklos 1955 m., tačiau man neteko jos matyti iki visai neseniai, kol paskolino ją vienas geras mano bičiulis.

Gerbiamoji autorė nagrinėja T. Lietuvos gydytojų gyvenimą. Tiksliau sakant, gyvenimą abiturientės gydytojos Elenos Orintaitės, tik baigusios medicinos fakultetą Vilniuje ir paskirtos į šiaurės Lietuvos užkampį — Šilgalius ligoninėje ordinarore. Jaunai ambicingai gydytojai tiesiog baisu apiešti sostinę ir lysti į kokią ten provincijos "skylę", kur galima užtrokšti ar uždusti. Ji jaučia savo silpnąbę ir kaip gydytoja, juk ji žaliukė, kurios diplomą rašalas dar nenudžiūvęs. Ji norėtų dar pasitbulinti, padaryti pirmąsias gydytojos karjerą, o jau tada, kad ir provincijoje ji galėtų pasitikti savo ranka ir pasikliauti praturtintu žinojimu — būti savaranke chirurgu. Ji dėl šio paskyrimo skundžiasi savo bendraklasei Aldonai ir sužadėtinui Ignui. Tas ją ramina, tiesiog net bara ir savanaude vadina. Jis jai primeta ir visuomeninės pareigos pajautimo stoką, ir darbo bijojimą. Į Šilgalius ji ruošiasi, tiesa, tačiau be jokio entuziazmo: kad ir gisui, bet tpruči nesakysiu! O tos neramos mintys, kaip kreditoriai, neduoda ramybės.

"Sirdyje buvo, kartu, o gerklė gniaužė, tarsi joje būtų įstrigęs skausmingas, nenuryjamas kšnis. Rytoj ji jau nebeamatys šitų miestą siaučiančių kalvų, čia apaugusių tamsiais pušynų gaurais, čia vėl pakumpusių nuogomis, parudavusiomis kupromis, nei šių smailių bokštų ir raudonų čerpių stogų, patamęsusių nuo darganų ir laikų, kuriuos kasdieną žiūrėdavo pro šį langą. Nebe-siklausys to nepaliaujamo duslaus didmiesčio gausmo..."

Gaila Elenai ne tik Vilniaus, bet ir Igno, jauno statybos inžinieriaus - abituriento, kurį vyriausybė paskyrė praktiniam darbui į Kachovką, kur statoma didelė elektrinė. Koks skaudus jai šis išsiskyrimas! "O Ignas? Kaip lengvai jis pasžiūrėjo į persiskyrimą! Jis visas jau ten — toje savo Kachovkoje, į kurią taip veržėsi, svajotojo gauti paskyrimą." Tik vėliau Elenai pamatė, kaip skaudžiai ji klydo sprendama Igno charakterį ir pareigos jausmą. Jis statė savo darbą aukščiau asmeninės laimės — tik todėl ir džiaugėsi paskyrimu. Jis Eleną mylėjo, bet ji keliamas gyvenimo problemas žiūrėjo praktiko akimis; jis žinojo, jog bus laiko dar ir jūdvių meilę realizuoti.

Atvažiavusi į nežinomus Šilgalius Eleną matė, kur ji pateko: miestelis dulkėm apskretęs, gatvės negrįstos, nameliai skurdūs, prekyvietėje liūgynas, tykšo balos... Tačiau ji nenusimina, darbo ji nebijo. Susiranda ligoninę, kuriai dar daug ko trūksta. Ji ten susipažįsta su vyrgydytoja (vyriausia-

ja gydytoja) Agne Merkiene, kuklia, bet sąžiningai savo pareigas einančia ligoninės vedėja ir kartu chirurge, kuri yra visos ligoninės "spiritus movens"; su artima savo bendradarbe pediatre Ana Smirnova, kurios vyras, gvardijos majoras, žuvo kovose su hitlerininkais Lietuvoje; su savo darbu atsidavusiu senuku gydytoju Petruliu ir senos smetoninės gadynės idealizuotoju ginekologu Prišmantu, kuris aistringai negyvenia visos šios aplinkos, viską kritikuoja, ir tik laukia grįžtant "senų gerų laikų," kai vėl galės Kaune ar Vilniuje su ponais lošti preferansas. Todėl nestebėtina, kad jis be ligoninės dar ir privatine praktika verčiasi, o savo ligoniams vaistus vagia iš ligoninės sandėlių. Jam talkina ir medicinos sesuo Filomena Klasičiūtė. Prie išvadintųjų pridėjus dar keletą merrašalas dar nenudžiūvęs. Ji norėtų dar pasitbulinti, padaryti pirmąsias gydytojos karjerą, o jau tada, kad ir provincijoje ji galėtų pasitikti savo ranka ir pasikliauti praturtintu žinojimu — būti savaranke chirurgu. Ji dėl šio paskyrimo skundžiasi savo bendraklasei Aldonai ir sužadėtinui Ignui. Tas ją ramina, tiesiog net bara ir savanaude vadina. Jis jai primeta ir visuomeninės pareigos pajautimo stoką, ir darbo bijojimą. Į Šilgalius ji ruošiasi, tiesa, tačiau be jokio entuziazmo: kad ir gisui, bet tpruči nesakysiu! O tos neramos mintys, kaip kreditoriai, neduoda ramybės.

Elena iškuria pas savo kolegę Smirnovą, nors ten ir gana ankšta. Jai darbas sekasi, ligoninėje ji mėgiama ir jau pradeda po truputį apsiprasti, aklimatizuotis. Ignas jos neužmiršo, jai rašo ir laukia progos su ja pasimatyti. Ginekologas Prišmantas bando ją pakreipti savo pusėn, bet ji atsargi. Vėliau Elena išsinešioja kambarį Prišmanto namuose ir dar geriau pamato visą jo apgaulę. Jo žmona bando Eleną net sukompromituoti, siūlydama jai juodajame turgyje pirkto medžiagos suknelę ir bandydama įpiršti pacientę, kai Prišmanto nebuvo namie.

Tačiau nuo tolesnių nemalonių Eleną išgelbsti kvietimas važiuoti porai mėnesių į Pavėžupio ligoninę pasitbulinti. Ten ir ligoninė didesnė, geriau apūpinta, ir visa aplinka ne tokia niūri kaip Šilgaluose. Pavėžupis Elenai patinka, ji norėtų ten apsilikti, o ypatingai dar kada ją net kviečia liktis vyrgydytojas Gerdvilis. Bet Elena apsimąsto. Ji nujaučia, jog Gerdvilio motyvai yra grynai saumyliški. Ji prisimena protingas Igno pastabas ir ryžtasi grįžti į Šilgalius, nes žino, jog ten ji labiau reikalinga.

Grįžusi Elena labai nudžiugino begaliniais darbais apsivertusią d-rę Merkiene ir visą ligoninės personalą (be Prišmanto). Tuo metu jį ligoninė jau buvo gavusi naują priestatą, artėtiną šulinį, automatinę ir kitus pagerinimus. Atrodė, jog viskas krypta gerojo pusėn. Tik va emė ir pasiimaišė musė piene: vieną naktį atvežė ligoninėn be-mirštančią merginą ganėnuojančia žaizda. Tai buvo vieno kolūkiečio raudon-skrustė zootechnikė Brognytė. Jai "atsitiko nelaimė" ir d-ras Prišmantas savo kabinete padarė abortą. Nuo gangrenos ji gavo aštrų peritonitą (pilvo plėvės uždegimą) ir tą pačią naktį ligoninėje mirė. Jokios priemonės negalėjo jai išgelbėti. Skrodimas pabūvino visus pirmesnius spėjimus. Sužinota, kad jos suvedžiotu buvo to paties kolūkiečio veterinaras Ka-

zys Merkys, vyrgydytojos vyras, su kuriuo juodu augino dvejetą vaikų.

Šis įvykis buvo labai nemalonus ginekologui Prišmantui, kuriam iškelta kriminalinis kaltinimas, jis diskredituotas, ir Kaziui Merkiui, kuris sumokėjo Prišmantui 500 rublių už aborto atlikimą. Tačiau labiausiai nukentėjo d-rė Merkienė, kuri dėl savo nebaigiamų pareigų ligoninėje apleido žmonos bei motinos pareigas ir tuomi sugriovė savo šeimos židinį. Dėl šios įvykusios katastrofės ji daugiausia kaltino pati save. Ar ji, kaip pirmiau manė, "išties savo silpnavaliui vyrui dar kartą pagalbos ranką," ar pastums ji sau iš kelio? Tai sunkiai išsprendžiama dilema!

Kai švintant d-rė Elena Orintaitė išėjo iš izoliatoriaus, "mergina jau buvo mirusi. Ji gulėjo ramiai užmerktomis akimis, patempusi lūpą, lyg skaudžiai nuskriaustas vaikas. Tik smulkūs jos plaukų kuokėliai raitėsi ant šaltos kaktos... O Merkienė stovėjo nusisukusi į langą, ir jos pečiai krūpčiojo nuo nesulaikomų ašarų."

Kai tą rytą lygiai devintą valandą gydytojai susirinko į pasitarimą, "krėslas, kuriame visados sėdavo Prišmantas, dabar buvo tuščias. Ir niekas nenorėjo jo užimti." Pasitarimas buvo labai neįdomus. Niekas nenorėjo kalbėti, visi sėdėjo panarinę galvas. O kai Elena pažiūrėjo į pernelyg išvargintą Merkiene, "toji sėdėjo už stalo, parėmusi galvą, ir žiūrėjo tiesiai prieš save. Per tą vieną naktį Merkienės veide ryškiai išliko jau nebejaunų jos amžius. Abipus skausmingai susiautę lūpų išiveržė juodos, aštrios raukšlės. Įkritusios šviesos jos akys priminė Elenai sunkiai kenčiančio ligonio žvilgsnį, — tiek jose buvo skausmo... Pasibaigus penkieminutei, gydytojai tyloje išsikirstė į skyrius..."

Pagaliau ligoninės gyvenimas sunormalėjo. Šviesesnių dienų susilaukė ir d-rė Elena Orintaitė. Baigęs Kachovkoje praktinius pasirušimus, netikėtai į Šilgalius atvyko ir statybos inžinierius Ignas. Mat, Šilgaluose buvo projektuojama statyti ant Raguvėlės kranto rajoninę elektrinę, todėl jis buvo ministerijos komandiruotas susipažinti vietoje su statybos sąlygomis.

Sakoma, jog ir juodžiausias debesys turi sidabro pamušalą!

Gerbiamoji autorė rašo gražiai, jai žodžių nestinga. Jos stilius lengvas, galima sakyti, moteriškai švelnus, jautrus. Todėl ji ne tik įdomiu siužetu, bet ir savu braižu pririša skaitytoją prie knygos iki paskutinio puslapio. Daugiau tokių knygų, draugė Korsakienė!

NORI PANAIKINTI KARTUVIŲ BAUSMES

Londonas. — Anglijoje dar nuo senovės prasikaltėliui atimant gyvybę jį pakariant. Dabar prasidėjo planas judėjimas už panaikinimą kartuvių bausmės. Po peticija pasirašė 100 vyksų ir daug lordų-parlamentu narių.

LAIŠKAS IŠ LIETUVOS

Vilnius. 1960. XI. 6.

Mielas broliuk Tada, mūsų tarpusavys susisiekimas buvo kažkaip užtrukęs, ilgokai nesusilaukiau iš Tavo laiško, tai ir susidarė krūvelė žinių. Dabar gavęs Tavo laiška, pasistengsiu Tau pranešti bent dalį tų susikaupusių žinių.

Kai svečiavosi Lietuvoje mūsų turistai, bandžiau pasimatyti su kiekviena grupe ir nors trumpai pasisiekėti su kuo tik kada pasitaikė. O pasimatyti ir pasisiekėti tebdavo galima iš pat ryto, kol dar tebėra viešbuty ir dar neįvažiuojo savo liuksusinių autobusų lankyti po įdomiausius mūsų tėvės krašto vietos.

Aišku, turėdavau sukrusti anksti rytais, važiuoti į Vilniaus viešbutį ir ten daryti, kas dar neįėjo pusryčių. Arba kurie jau papusryčiavo, bandžiau susitikti, pasikalbėti iki jiems reikėjo skubėti į autobusą. Ir džiaugiuos, kad nepraleidau nė vienos mūsų ekskursantų grupės, net iš Škotijos, iš Kanados.

Kaip miela, kai malonu man buvo nors trumpai pasisiekėti! Ne vienas prašė parašyti laiška, dėja, tai nėra taip lengva. Laiko to amžinai trūksta, o tų darbų visokių susikrauna stirtos, — ir negalima atitrūkti.

Šitokios aplinkybės net neleidžia man šią praejusią vasarą nuvažiuoti atostogų į gimtąjį kaimą, į kolūkį ir artimiausią paregėt tuos mylimus laukus, klonius, pievas, Čičiro ežerą, kur tekdam lakstyti anais jaunais meteliais.

Sakiau—darbų susikrauna stirtos. Ir tai gyna teisybę. Kokių darbų? Ogi štai tokių. Dirbu, broliuk, kultūriname, meno ir spaudos darbe. Sudaręs jų biografijas, nekrologus ir straipsnius apie juos, turiu atžymėti — užregistruoti at-

venimo ir veikimo Amerikoje. Visi mūsų nuveikti darbai bus atitinkamai užregistruoti, atžymėti didžiojoje Lietuvos enciklopedijoje ir bibliografijoje. Kas tik kada gera padarė klasinėj darbininkų kovoje, bus pažymėta.

Be abejo, teko ir Tau ne kartą pastebėti laikraščiuose, kad Lietuvoje gaminama didžiulė enciklopedija, taipgi ir bibliografija. Ne tik pačios Lietuvos, bet ir užsienio lietuvių pažangūs darbai bus paminėti, aprašyti. Štai kaip tik čia ir man tenka dirbti—vartoti senų laikraščių kompektus ir rankioti įdomesnes žinias. Jau išnagrinėjau „Laisvės“ 1918, 1919 ir 1920 metų kompektus. Didžiulės senos knygos iš sudėstytų pačiliu laikraščio numerių. Turiu daryti kartoteką. Ant kortelių turiu užrašinėti mūsų draugų ir darbuotojų vardus, pseudonimus išryškinti, kas ir kada naudingo darė ar sakė, rašė, kuo kas prisidėjo prie pagalbos Lietuvos darbo žmonėms kovoje prieš carizmą, prieš vokiečių okupaciją, prieš buržuazijos viešpatavimą, prieš hitlerinę okupaciją. Čia įeina moralinė ir finansinė parama viešose mitinguose, suvažiavimuose priimtoms rezoliucijoms, taipgi sudarymas komisijų bei komitetų organizuoti pagalbai ir jų atliktas darbas, materialinė parama revoliucinei spaudai, politiniams kaliniams, pagalba nuo karo nukentėjusiems ir t.t.

Visų šitokių žinių reikia Lietuviškajai Tarybinei Enciklopedijai. Tam tikslui aš turiu daryti kartoteką užsienio lietuvių pažangųjų veikėjų (mirusių ir gyvų), kurie aktyviai pasisiekė organizaciniame, kultūriname, meno ir spaudos darbe. Sudaręs jų biografijas, nekrologus ir straipsnius apie juos, turiu atžymėti — užregistruoti at-

skirai kortelėse, turiu nurodyti tikslų šaltinį.

Ir ne tik draugus, asmenis, — turiu atžymėti kortelėse ir užsienio lietuvių laikraščius, žurnalų vardus, kur apie juos rašoma, kada pradėjo eiti, kada sustojo, kokia organizacija leido, kas buvo redaktorius, žymesni bendradarbiai.

Lietuvos nacionalinės bibliografijos reikalams turiu užrašinėti bibliografinėse kortelėse visas Amerikos šalyse išleistas ir periodinėje spaudoje paminėtas knyges, brošiūras, atskirus leidinius ir lapelius lietuvių kalba ar apie Lietuvą.

Tai matai, broliuk Tu mano mielas, kokia čia daugybė darbo. Išivaizduok, kokia didžiulė susidaro knyga tik iš vieno metų „Laisvės“. Kiek metų, tokių didžiulių knygų. Knygos tos jau senos, aptrėšė, trupa, lūžta lapai, vartant. Turiu atsargiai vartoti, skaitinėti, užrašinėti ką rašė ant kortelių. Ir tokią vienų metų kompektinę knygą pervartyti — ima ištisas dienas ir valandas laiko. O kiek tų knygų. Archyvo kambariai užkraustyti sklandžiais. Jau antras mėnuo, kaip čia dirbu.

Dabar varau „Laisvės“ paskui turėsiu nagrinėti „Vilnį“, „Liaudies balsą“, „Kovą“, tą ar kitą žurnalą. Dirbu, broliuk, užsiėmęs nuo pat ryto iki kokių penktai val. Turiu dirbti, nes reikia: enciklopedijos ir bibliotekos darbai to laukia. Vis tai kultūrinis darbas ir labai nelengvas darbas! Ir kas ypač pažymėtina: tokiame kruopščiam darbu tik aš čia tikėsi. Nes Amerikoje per gyvenimą suvėręs penkis dešimt metų ir šiek tiek pažįstu mūsų draugų darbus pažangos tikslams. Ag yra parvažiavusiųjų iš Amerikos, bet jie tik keletą metų yra gyvėne tai šur tai tur ir neturi ištisinę žinių, nekompetentiški šitokiam darbu.

Žinoma, ir aš viso ko negaliu sudoroti: turėsiu klausinėti šio to, kad viskas išeitų tiksliai, teisingai. Kaip ilgai turėsiu aš šitai pliektis prie šito svarbaus ir kruopštaus darbo? Bijau ir pagalvoti... Reikės metų metų...

Na, Tau gal nusibodo ir skaityti apie šitą sunkų monotonišką darbą, tai pora žodžių šiaip sau. Esi sveikas, tik susirūpinęs, kad menkai telieka laiko literatūriniam kūrybiniam darbui... Ne ką padarysi! Pirmą šia reikia atlikti pareigą Partijos istorijos instituto patalpoje. Manau, ši laiška, Taduk, paduok „Laisvei“, tegul bent draugai žino, kad ir jų pažangųjų veikla bus atžymėta Liet enciklopedijoje: ju kultūros ir pažangos pėdsakai bus atmušti knygų knygoje. Gal būtų gerai ir „Vilniai“, „Liaudies balsui“ perspausdinti šitą laiška. Būk sveikintis, Taduk!

Tavo brolis

P. S. Dar sumaniau šitą pridėti. Ar žinai, broliuk, aš tiesiog pergyvenu anuos senuosius Amerikoj laikus. Kaip keistai atrodo kad ir tie senieji „Laisvės“ numeriai! Kalba dar tebėra netaisyta, netaisyklinga. Sakiniai ištasyti, supainioti, net sunku susivaikyti ir suprast prasmę. Ogi tas nepaprastas jautrumas, įžaidumas, užsipildinėjimas, priekabių išėjimas! Kiek tų pole-

mikų, nelemty ginčų! Vargšas redaktorius, mano artimas draugas Vincas Paukštys, su būdingu jam taktiškumu, pataria jiems, tiems korespondentams, mokyti, nesiginčyti tuščiai, ten pat vietoj susitaikyti ir nelandžioti į laikraštį su beverčiais ergeliais.

Pats pirmutinis „Laisvės“ redaktorius buvo Montvydas, daktaras, išėjęs iš garsaus Valparaiso universiteto, ypatingo universiteto, kur galėjai pradėti nuo pat pradžių. Daktaras Montvydas vadindavos dar ir Antonovu. Irgi buvo, su prask, socialistas, ir prakalbas sakdavo. Paskiau, po kelių metų supalsėjo, nudardėjo žemyn, į dešinę. Panašiai nuslydo ne vienas, deja. Visi vadindavosi socialistais. „Keleivis“, jo garsus leidėjas Stasys Gegežis (draugas R. Mizara puikiai atsimena ir jį ir visą keleivinę mizeriją, kaip jis vaizdingai aprašinėja savo memuaruose), garsus redaktorius irgi Stasys Michelsonas, jauna advokatė L. Puišytė (Brighton, Mass.) buvo „Motery balso“ administratorė, kalbėtojas. Po Spalinės revoliucijos Rusijoje Puišytė nuėjo į dešinę.

Taip pat padarė ir smarkiai pragarsėjęs advokatas Fortunatas Bagočius. Tai beveik avantūristas: socialistas, „karštas“ revoliucionierius, netrukus — tautininkas, gražiai susikalbės ir su klerikalais, šventakupris. J. O. išrėdys, Pijus Bukšnaitis, J. Grinius, paskilbęs „socialistas“ Herman Purvis ir jo žmona Račiūtė-Rice: ne vienas mano amžininkas ir juos atsimena, — palaipsniui nuslydo į dešinę. Ogi Geležėlė, Griktas — „aidoblistai“ — I.W.W. pranašai... Smeltorius, Grigaitis, Jurgelionis, daktaras A. J. Karalius, daktaras Zurwell — žurnalvis ir dar kiti ėjo zigzagais, vis į dešinę.

Daugybė buvo pridrygsių poetų: J. Aceris, Keršto širdis, Žem. Svyruoklis, J. A. Svyrunėlis, Saulės brolis, Juras Jūra, M. V. Barabošius, Abelis, Vargūnėlis, Žemės žiedas, P. Trojus... Labai gražiai prašau bet ką padėti man išsiiruoti šiuos slapyvardžius. Gal drg. Mizara, Bimba, V. Rudaitis, dr. Petrika malonėtų man patalkinti, kad ir per „Laisvę“. Prašau taipgi išryškinti tikrus vardus pavardes Josephus, Saulėtekis, Burdingonas (gal V. Andrusis?), J. Krėns, V. Radasta (bene Vincukas Rudaitis?), Pereiva, Artorikas, Juozo Duktė. Su tais pseudonimais turiu vargo. Ne vieną jų reikėtų dėti į Enciklopediją, bet pirmia reikia išsiiruoti. Brangieji, prašau man padėti, per „Laisvę“. Iš anksto tariau didelį ačiū!

Na, lai bus gana šiam kartui — darbas laukia išsižiojes. Tuoj atsiriesiu ir iki ausų paskešiu į 1921 m. „Laisvę“. Snaudžiu visus šiltai, draugiškai —

Jūsų visų
Jonas Kaškaitis

MILANE BUS POŽEMIO SUSISIEKIMAS

Milanas, Italija. — Šis miestas jau turi 1,500,000 gyventojų. Dabar yra įruošama požeminio susisieki-
mo „subvių“ linijos. Bet kol ruošimo darbai vedami, tai paralyžiuojasi gatvėmis susisiekimas. Lietuvos dar-

„TSRS PILIEČIAI TURI TEISĘ Į POILSĮ“
(TSRS Konstitucijos 119 str.)

Tai ne tušti žodžiai. Tarybų Lietuvoje veikia 5,694 bibliotekos, kuriose yra beveik 20 milijonų knygų. Kiekviename mieste, rajone, apylinkėje yra kultūros namai, klubai, kino teatrai.

Naujosios Akmenės cemento gamyklos gamintojų ansamblio šokėjos, kurias matome nuotraukoje — vienos iš tų 220 tūkstančių miesto ir kaimo saviveiklininkų, praleidžiančių savo laisvalaikį choruose ir ansambliuose, šokių ir dramų rateliuose, kaimo kapelose ir agitbrigadose.

Idomia ir turiningai praleidžia darbo žmonės atostogas. Vien tik išaugusiame ir išgražėjusiame Palangos kurorte šiais metais išėjosi daugiau kaip 13 tūkstančių žmonių.

Seniai nugalėtoji praeitį tie laikai, kai maldauti sveikatos Lietuvos valstiečiai eidavo į „šventas“ vietas. Šiandien tarybinių žmonių paslaugoms — sanatorijos ir poilsio namai, kur jų sveikatos sargyboje budi šimtai kvalifikuotų medicinos darbuotojų. Pagal profsąjungų kelialapius Tarybų Lietuvos kurortuose šiais metais išėjosi 45 tūkstančiai žmonių. Stadionai ir turistinės bazės, jachtklubai ir plaukymo baseinai — jie taip pat darbo žmogui.

Mes jaučiame nuolatinę partijos ir vyriausybės rūpinimąsi tarybinio žmogaus gerbūviu. Vienas iš šio rūpinimosi pasireiškimų yra tas, kad mūsų šalyje įvesta septynių valandų darbo diena. O juk netrukus Tarybų Sąjungoje bus trumpiausia pasaulyje darbo savaitė.

Teisė į poilsį Tar. Lietuvoje

Kiekviena gyva būtybė negali gyventi ir dirbti be poilsio. O ką kalbėti apie žmogų. Tai jo rankos ir protas sukuria galingiausias mašinas, suranda milžiniškus turtus gamtoje, nugalė gamtos jėgas ir skiria kelią į erdves platybes, jo pagaminti kūriniai pasiekia mėnulį ir kitas planetas. Be žmogaus rankų nesisuks nei viena mašina, nepajudės iš vietos traukiniai, lėktuvai ir kiti mokslo ir technikos įrenginiai. Kiekvienam Tarybų Lietuvos dirbančiam suteiktos visos galimybės visus savo gabumus ir žinias pritaikyti gyvenime. Jis savo šalies pilnateisį šeimininkas. Todėl galvodamas apie darbą ir jo palengvinimą jis neužmiršta ir poilsio, nes be poilsio nebus gero darbo. Tarybinė vyriausybė labai gerbia žmogų darbininką ir todėl nuolat rūpinasi jo asmeninį gyvenimą, sveikatą ir poilsiu.

Kiekvienas darbininkas kasmet gauna atostogas. Už atostogas jam irgi apmokama. Atostogos paprastai skiriamos vasaros laikui. Atostogas darbininkas išnaudoja taip, kaip jam patinka. Daugelis tuo laikui važiuoja pailsėti į kurortus ir poilsio namus. Tos vietos, kurios buržuazinės santvarkos metais priklausė atskiriems nieko neveikiantiems turtuoliams, dabar priklauso darbo žmonėms. Dabar į Palangą, Birštoną, Druskininkus ir kitas vietas suvažiuoja žmonės ne iš nuobodumo, bet po naudingo visuomeni darbo pailsėti ar pasigdyti.

Į kurortus, poilsio namus ir sanatorijas darbininkus siunčia profsąjungos, kurios apmoka ir didesnę dalį išlaidų, o kuriems reikia gydytis, siunčia visiškai nemokamai.

Visose poilsio vietose veikia gydymo įstaigos, kurios nemokamai aptarnauja besilsiūčius. Lietuvos dar-

Praeities įvykiai

Pacifiko vandenynas skaitomas didžiausiu. Arctie — mažiausias.

Garsusis Maskvos varpas Tsar Kolokol nustojo veikęs, kuomet nuo jo atsilo 11 tonų dalis. Pats varpas sveria 219 tonų.

Pasitraukę Amerikos prezidentai gauna \$25,000 pensijos ir \$50,000 savo ofiso palaikymui per metus laiką.

Penki šios šalies viceprezidentai ėjo savo pareigas daugiau negu vienam prezidentui. Jais buvo Clinton, Jefferson, Madison, Calhoun, J. Q. Adams ir Jackson.

Iš visų šios šalies buvusių prezidentų, tik vienas negyveno Baltajame Name. Juo buvo George Washington.

Tik vena lotynų Amerikos šalis nekalba ispanų kalba, tai Brazilija. Jos gyventojai vartoja portugalų kalbą.

Kova už Gettysburg tęsėsi tris dienas, nuo liepos pirmos iki liepos trečios 1863 metais.

13,600 Amerikos moksleivių pereitais metais mokėsi užsieniuose, 520 mokyklų ir 62 šalyse.

Daugiausiai gavęs elektorių balsų prezidentinio rinkimuose, tai Franklin D. Roosevelt 1936 metais, būtent — 523.

Keturi Amerikos prezidentai nebaigė savo tarnystės. Jais buvo William Henry Harrison, Taylor, Garfield ir Harding.

1960 metais įvykusiame LDS seime Philadelphiaje iš 93-jų delegatų buvo 38 moterys.

Vokietija užpuolė Francūziją per tris kartus: 1870, 1914 ir 1940. Bet dabartiniai Francūzijos ponai įleido Vokiečių kariuomenę daryti pratimus.

Piliėtis

Apie chameleoną

Šiltuose kraštuose veisiasi nedidelie driekų veislės gyvūnėliai chameleonai, kurie pasikeitus aplinkoms pakeičia savo spalvą. Paprastai chameleonai yra pilkai-žali su daugybe plonutėlių brūkšnelių ir taškių. Jie tampa tokios spalvos, ant kokios būna padėti.

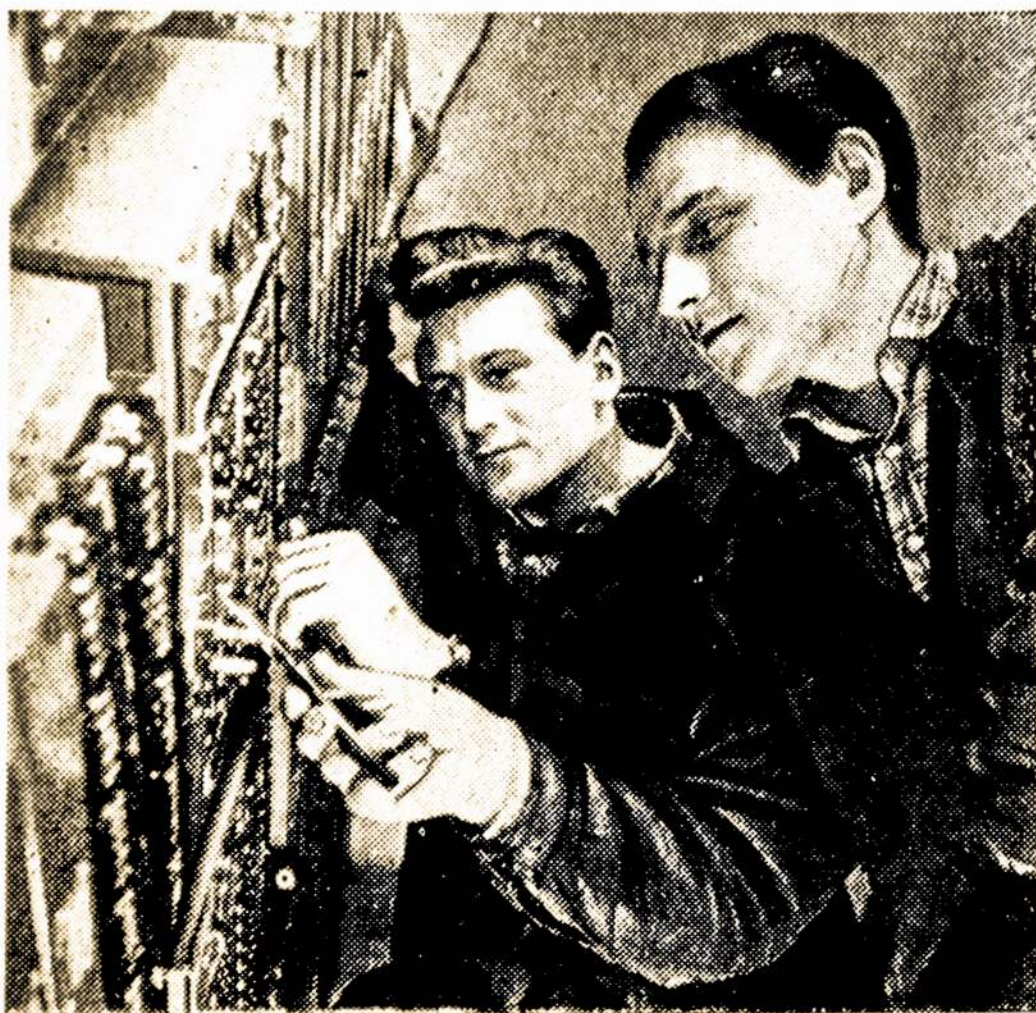
Chameleonai keičia savo spalvą ir nusigandę, būdami alkani, nustebę, patekę į šiltą atmosferą. Bet ir chameleonai ne prievisių spalvų prisitaiko, dažnai jie tik pakeičia spalvą, bet nebūna tokiais, ant kokios padėti.

Miniatiūrinis gelbėjimosi ratas

JAV gaminami labai patogūs gelbėjimosi ratai. Tokį ratą galima išdėti į portsigarą. Reikalui esant jis automatiškai prisipučia angliarūgšties dujomis. Pats gelbėjimosi ratas sverdamas tik 150 gramų, gal išlaikyti vandens paviršiuje iki 125 kilogramų svorio žmogų su drabužiais.

3 p.-Laisvė (Liberty)—Antr., gruodžio (Dec.) 27, 1961

„TSRS PILIEČIAI TURI TEISĘ Į DARBĄ“
(TSRS Konstitucijos 118 str.)

Buržuazinė Lietuvos spauda 1935 metais rašė, kad Lietuvos kaimuose yra 300 tūkstančių atliekamų žmonių. O kiek bedarbių buvo miestuose! Laikraščiai mirgėte mirgėjo skelbimais, kuriuose siūlydavosi darbu diplomuoti mokytojai, agronomai. Eilės prie darbo biržų, rūpestis dėl kasdieninės duonos kėsnio, bedarbių lūšnos garsiojoje Kauno „Brazilkoj“.

Apie visa tai mūsų dienų jaunimas težino iš knygų ir vyresniųjų pasakojimų. Svetima jam ir nebesuprantama šiandien sąvoka „atliekamos darbo rankos.“ Mūsų šalyje jų nėra ir negali būti. Naujos galingos elektrinės, neaprepiami plėšinių plotai, milžiniškos gamyklos... Kiek visa tai reikalauja triūso ir pastangų!

Darbas tarybiniam žmogui — ne sunki pareiga. Tai džiaugsmo ir laimės šaltinis. Apie tai liudija šimtai komunistinio darbo brigadų, tūkstančiai spartuolių, nuolat besiplečiantis socialistinis lenktyniavimas už kuo geresnį ir greitesnį didingų septynmečio planų įgyvendinimą.

Pažvelkite į šią nuotrauką. Tai kauniečiai vyresnysis technikas Romas Tarvydas ir technikas Vytautas Antanavičius. Jų veiduose pasididžiavimas. Jie montavo abonentinio telegrafo automatinę stotį. Jie supranta, jog naujasis mechanizmas — kaip ir visa, kas kuriama naujo mūsų šalyje, — skirtas tarybiniam žmogui.

ŽMOGAUS DALIA

Pirmasis po karo pavasaris Dono aukštupyje buvo nepaprastai staigus ir veržlus. Kovo pabaigoje iš Azovo pajūrio papūtė šilti vėjai, ir jau per porą dienų visai nupliko kairiosios Dono pakrantės smiltynai, išburko sniego pripustyti stepės grioviai ir lomos, sulaužė ledus, pašėlusiai ištveno stepės upokšniai, ir keliai pasidarė bemaž visai neišvažiuojami.

Tokių negeru polaidžio metu man teko važiuoti į Bukanovskajos stanicą. Atrodė ne per toliausio — koks šešiasdešimt kilometrų, — o nusigauti ne taip jau lengva. Išvažiuome su draugais dar prieš saulės tekėjimą. Įtempę kaip stygą viržius, pora atšertų arklių vos galėjo patraukti sunkią brīčką. Ratai smuko iki pat stebulių ir patžusių, susimaišiusių su sniegu ir ledais smėlių, ir už valandos arklių šonai ir šlaunys po plovomis plėškių šikšnomis jau aplipo baltais, puriais putų tumulais, o gryname ryto ore pakvipo aštriai ir svaiginančiam arklių prakatui ir padrugungsių degutui, kuriuo gausiai buvo įtepti pakinktai.

Ten, kur arkliai ypač sunkiai traukė, mes lipome iš ratų, ėjome pėsti. Po kokių žlugęsjo sutižęs sniegas, eiti buvo sunku, tačiau pakelėse kaip krikštolas saulėje vis da žibėjo ledelis, ir ten dar sunkiau buvo eiti. Per kokį šešetą valandų vos nusikasėm trisdešimt kilometrų ir pasiekėm Jelankos upokšnį toje vietoje, kur turėjome persikelti.

Priešais Mochovo chutorą, pelkėtoje, alksniais užaugusioje užlajoje, siauras, vasarą vietomis visai išdžiūstantis upokšnis ištveno per visą kilometrą. Plaukti reikėjo sukižusia plačiadugne valtimi, keliančia ne daugiau kaip tris žmones. Arklius palikom. Anoje pusėje kolūkio daržinėje mūsų laukė senas visa ko matęs „viliukas“, užsilikęs ten dar nuo žiemos. Ne be baimės mudu su šoferiu įsėdomė į senąją geldą. Draugas su daiktai likosi ant kranto. Vos nusistūmėme į gilumą, pro sutrūšusį dugną daugelyje vietų ėmė čiurkšt vanduo. Kuo sugriebdami kamšėme šį nepatikimą daiktą ir, kol persiyrėme, samstėme iš jo vandenį. Po valandos buvome anoje Jelankos pusėje. Šoferis atvarė iš chutoro mašiną, įlipo į valtį ir tarė, paėmęs irklą:

— Jei šitas prakeiktas lovyis ant vandens nesuirs — už poros valandų būsim čia, anksčiau nelaukit.

Chutoras tįsėjo toli į šalį, ir ties priplauka buvo taip tyku, kaip kad esti vėlyvą rudenį ir ankstyvą pavasarį negyvenamose vietose. Nuo vandens dvelkė drėgme, gailu dūlėjančių alksnių kvapu, o iš tolimų stepių, išsidiurkusių Chopio-ro paupyje ir įsisupusių į violetinį ūką, lengvas vėjelis nešė amžinai gaivinanti vos užuodžiamą, neseniai sužiurusios iš po sniego žemės aromatą.

Netoliese paupio smėlyje gulėjo išvirtusi tvora. Aš atsisėdau ant jos, norėjau užsiriškinti, bet, įkšęs) ranką į dešinę vatinio kišenę, didžiai nusiminiau, pamatęs, kad „Belomoro“ pakelis visai perslėpęs. Keliantis į aną pusę, šiukštelėjo banga per gliaui nugarimzdusios valtės kraštą ir iki juosmens apipylė mane drusmstu vandeniu. Tada ne galvoj man buvo papirosai, reikėjo, nublōskus irklą, skubintai samstyti vandenį, kad valtis nenuskėstų, o dabar, krimsdamas dėl savo neapdairumo, atsargiai išsiėmiau iš kišenės sutūžusį pakelį, atsitūpiau ir po vieną ėmiau dėlioti ant tvoros sudrėkusius, parudavusius papirusus.

Buvo vidudienis. Saulė kepino kaip gegužės mėnesį. Aš maniau, kad papirosai veikia išdžiūsi. Saulė taip sivilino, kad aš net ėmiau galėtis apsidaręs šiai kelionei kareiviškomis vatinėmis kelnėmis ir vatinuku. Žiemai pagaišus, tai buvo pirmoji tikrai šilta diena. Smagu buvo sėdėti ant tvoros va šitaip, vienam, visai atsidavus tylai ir vienatvei, ir, nušiovožus nuo galvos seną kareivišką ausinę, vėjeliumi gūsiuojant, džiiovinti sudrėkusius nuo sunkaus irklavimo plaukus, nieko negalvojant sėkti plaukiančius dulšvoje dangaus mėlynėje baltus krūtingus debesis.

Netrukus pamačiau, kaip iš šalinių chutoro trobų į kelią išėjo vyras. Ėjo jis vedinas už rankos mažų berniukų, sprendžiant iš ūgio — gal penkerių šešerių metų, ne daugiau. Nuvargusių žingsniu jie dūlino į perkėlą, bet, prieję mašiną, pasuko į mane. Aukštas, su-

kumpės vyras prisiartinęs tarė pritildydu storu balsu:

— Sveikas, brolau!

— Sveikas. — Aš paspaudžiau ištiestą didelę, idirbtą ranką.

Vyras pasilenkė prie berniuko, tarė: — Pasisveikink su dėde, sūneli. Jis tikriausiai irgi šoferis, kaip ir tavo tėvelis. Tik tai mudu sunkvežimiu važinėjom, o jis va šita nedidele mašina laksto.

Berniukas, žiūrėdamas į mane dangiškos spalvos akimis, vos vos šyptelėjo, drąsiai ištisė man rausvą šaltą rankutę. Aš lengvai pakračiau ją, paklausiau:

— Kodėl gi tavo tokia ranka šalta, tarytum senio? Lauke taip šilta, o tu stipies?

Net graudu pasidarė, su kokių pasitikėjimu mažiukas prisiglaudė prie mano kelių, nustebs pakėlė šviesius antakius.

— Koks gi aš senis, dėde? Aš visai dar mažas, ir visai nestupies, o rankos šaltos, kād sniegą račiojau, dėl to.

Nusimetęs nuo kupros pusdykė terbelę ir lenkdamas nuvargusias kojas šalia manęs, tėvas tarė:

— Gyva bėda man su tuo keleiviu!

Per jį ir aš kokių nebeapvelku. Zengi didesnį žingsnį, jis jau kicenti pradeda, na ir prisiderink tu prie tokio pėstininko. Ten, kur aš galėčiau vieną kartą žengti, žengiu tris, taip ir einam mudu kas sau, kaip arklys su vėžiu. O be to, iš akių negalima jo paleisti. Bent kiek nusilaužęs varveklį čiulpia saldainio vietoj. Ne, su tokiu keleiviu suaugusiam žmogui neįmanoma keliauti, ir dar tokį kelią. — Jis patylėjo valandėlę, po to paklausė: — O tu, brolau, bene savo vyresnybės lūkuriuojai?

Man buvo nepatogu įtikinėti jį, kad aš ne šoferis, ir atsakiau:

— Tenka laukti.

— Iš anos pusės?

— Taip.

— Nežinau, ar greit atsiirs valtis?

— Už poros valandų maždaug.

— Ilgoka. Na, ką gi, atsipūsiu, skubėti neturiu kur. O aš, eidamas pro šalį, matau: mano amato žmogus deginasi saulėje. Stabtelisiu, užkursim, sakau, pypkės. Vienam ir rūkyti, ir mirti nuobodu. O tu, matyt, gerai gyvenį, papirusus rūkai. Pašlapo jie tau, tur būt? Taip, vyrell, pašlapęs tabakas kaip arklys šlubas, niekam tikęs. Sukim verčiau mano, stipresnio.

Jis ištraukė iš vasarinių žalsvos spalvos kelnų kišenės dūdele susuktą rausvą šilkinį, gerokai apsitrynusį kapselį, atrišo jį, ir aš spėjau nužiūrėti išsiuvinėtus kerteje žodžius: „Brangiam kovotojui nuo Lebedinsko vėdininės mokyklos 6-tos klasės mokinės.“

Mes užsiriškėme stipraus naminio tabako ir ilgai tylėjome. Aš ką tik norėjau paklausti, kur jis eina su vaiku, kokia neganda jį gena tokiam palaidyme, bet jis pirmas paklausė:

— Tai ką, visą karą prie vairo?

— Fronte?

— Taip.

— Ir man užteko, broleli, vargelio, privalgiau jo iki kaklo ir dar daugiau.

Jis pasidėjo ant kelių dideles rudas rankas, suskūprino. Aš dirstelėjau į jį iš šalies, ir man kažko nesmagu pasidarė... Ar jumps teko kada nors matyti akis, tarytum pelenais apdulkusias, patilžusias tokiu neišdildomu beviltišku liūdesiu, kad sunku į jas žiūrėti? Tai tokios buvo akys to žmogaus, su kuriuo atsitiktinai susijau.

Išsilaužęs iš žabinės tvoros sausą kreivą rykštelę, jis valandėlę tylėdamas brėžiojo ja smėlyje kažkokias painias figūras, po to prašneko.

— Kitąkart naktį miegas neįmanoma žiūrėti į tamsią kiauriomis akimis ir galvoji: „Už ką gi tu, gyvenime, taip mane sučiuosinai? Už ką taip nubaudėi?“ Nesurandu atsakymo nei tamsai užstojus, nei saulutei šviečiant... Ir niekad nerasiu. — Ir ūmai susigriebė: švelniai kumštelėjęs sūneliui, tarė: — Eik, mieluti, pažaisk prie vandens, prie didelio vandens vaikai visuomet ką nors susiranda. Tik tai žiūrėk, kokių nepašlapk!

Dar kai mudu tylom rūkėme, aš iš nejučių stebėjau tėvą ir sūnų ir su nusistebėjimu dėėjau sau į galvą vieną, kaip man regis, keistą dalyką. Berniukas buvo apvilktas paprastai, bet gerai: ir dailiai gulintis, lengvas, apdylusiu ožkos kailiu pamuštas dukslus apsiaustelis, ir mažučiai auliniai bateliai; pasiūti taip, kad galima būtų įsiaiuti su vilnone ko-

jine, ir labai gražiai suadyta kadaise perplėsta apsiaustelio rankove, — visa tai rodė, jog čia įdėta moteriško rūpestingumo, čiupinėta įgūsių motinos rankų. O tėvas kitaip atrodė: keliose vietose pradegintas vatinis buvo bet kaip, nedailiai užadytas, pilkai žalsvų apnešiotų kelnų lopas prilebėdytas pačiais vyriškais dygsniais, avėjo jis beveik naujais kareiviškais batais, tačiau storos vilnonės kojinės buvo kandžių suėstos, nečiupinėtos moteriškų rankų... Dar tada aš nugalvojavau: „Arba našlys, arba nesugvena su pačia.“

Bet štai jis palydėjo akimis sūnelį, dusliai sukosėjo, vėl praneško, ir aš pastaciau ausis:

— Iš pradžių mano gyvenimas ėjo paprasta vaga. Kilimo esu voronežietis, gimęs tikstantis devyni šimtaisiais metais. Pilietinio karo metu tarnavau Raudonojoje Armijoje, Kikvidžės divizijoje. Dvidešimt antraisiais bado metais nusigavau į Kubanę buožėms tarnauti, dėl to ir gyvas išlikau. O tėvas su motina ir sesyte namie badu mirė. Likau kaip pirštis. Giminių — nė vieno. Tai gi po metų parvykau iš Kubanės, pirkaipgi pardaviau, nuvažiavau į Voronežą. Iš pradžių dirbau dalidžių artelėj, paskui stojau į fabriką, išmokau šaltkalvystės. Netrukus vedžiau. Pati buvo išaugusi vaikų namuose, Našlaitė. Gera man pasitaikė merga! Nesmarki, linksma, lipni ir protinga, aš ją ne pora. Iš mažens ji žinojo, kad bėda ne per medžių, vis per tuos pačius žmones eina, gal tas ir atsiliepė jos būdai. Iš šalies žiūrint — ne tokia jau ji gražuolė buvo, betgi aš ne iš šalies į ją žiūrėjau, o staciau. Ir man nebuvo už ją gražesnės ir brangesnės, nebuvo ir nebus visam pasauliui!

Parėini iš darbo nuvargęs, o kartais ir piktas kaip velnias. Ne, į skaudų žodį ji tau nieko ptko nepasakys. Lipni, tyki, nebežino, kur tave pasodinti, rūpinasi, kaip nepritekliuje geresnį kąsnį tau pakišti. Žiūri į ją, širdis atsilėdžia, o netrukus apkabini, tari: „Dovanok, miela Irinka, įskaudinau aš tave. Žinai, man šiandien darbas iš rankų krito.“ Ir vėl tarp mūsų santaiika, ir ant širdies gera pasidaro. O tu numanai, brolau, kaip tai svarbu darbu? Ryta aš atsikeliu tarytum išsipaules, einu į fabriką, ir bet koks darbas man rankose tirpsta ir joks sunkumas! Matai, ką reiškia turėti protinę žmoną-draugą.

Kai kada tekdavo su draugais ir išgerti algą gavus. Kai kada ir taip būdavo: eini namo žąsis varinėdamas, iš šono žiūrint, tur būt, baisu darosi. Gatvė siaurą ir gana, nekalbant jau apie gatveles. Buvau tuomet vyras žaliukas ir diržingas kaip velnias, pagerti galėjau, bet namus visuomet pasiekdavau su dvejeta. Bet pasitaikydavo kartais pasukutinį kelio galą pirmuoju greičiau varytis, tai yra keturpėsčia, tačiau namo vis tiek parsikasdavau. Ir vėl, kad nors tau koks priekaištas, klyksmas, skandalas. Mano Irinka tikrai šypsoi, bet ir tai nelabai, kad girtas neužsigauččiau. Nutraukia batus ir kužda: „Gulki prie sienos, Andriūša, kad kartais miegodamas neišvirstum iš lovos.“ O aš lyg avių pėdas krėntu, ir viskas pradeda akyse tavaruoti. Tik tai girdžiu per miegą, kad įnai snibžda kažkokius meilius žodžius ir šveniai glosto ranka mano galvą, atseit, gaili...

Rytą ji mane pakeldavo bent porą valandų prieš darbą, kad aš išsijudinačiau. Žinodavo, kad iš pagirių nieko nevalgysiu, ir, žiūrėk, pakisla raugintą agurką ar dar ką nors lengvinančio, pripiltą kurtuotą stiklinę baltosios „Atsipagirio“, Andriūša, tik tai daugiau negerk, mano mielas.“ Sakyk, ar galima tokį pasitikėjimą sugriauti? Išmaukiu, padėkoju tylom, akimis, pabučiuoju ir einu į darbą lyg niekur nieko. O būtų pasakiusi ji man išgėrusiam ką prieš, aprėkusį arba išdėjusi skaudžiais žodžiais, tada aš, dievaž, ant rytojaus negyvai būčiau prisilakęs. Taip ir esti kitose šeimose, kur pačios kvailos; prisižiūrėję aš tokių patarskų, žinau.

Netrukus susilaukėm vaikų. Iš pradžių gimė berniukas, už kiek metų, dar dvi mergytės... Tasyk aš nuo draugų atsiskyrčiau, šeima pasidarė didelė, gertynės ne galvoje. Išlenkiu nedarbo dieną alaūs bonką, ir viskas.

Dvidešimt devintais metais susidomėjau mašinomis. Išmokau šoferystės, ėmiau vairuoti sunkvežimį. Paskui įsitraukiau į tą amatą ir jau nebenonrėjau grįžti į fabriką. Važinėti smagiau buvo. Taip ir praėjo dešimt metų, nė ne-

pamačiau. Praėjo lyg sapnas. Ką reiškia dešimt metų! Paklausk kiekvieną pagyvenusį žmogų, ar pastebėjo jis, kaip gyvenimas praslinko? Nė velnio jis nepastebėjo! Praeitis — va kaip ta plačioji stepė ūkuose. Ėjau aš rytą ją, viskas aplinkui buvo aiškiai matyti, o kai nužingsniavau dvidešimt kilometrų, ir ana užgulė stepė migla, ir iš čia jau nebeatskirsi kur miškas, kur dirvonas, kur dirva, kur pieva...

Dirbau tuos dešimt metų dieną naktį. Uždirbdavau gerai ir gyvenome ne blogiau už kitus. Ir vaikai džiugino: visi trys mokėsi labai gerai, o vyresnysis, Anatolijus, pasirodė toks gabus matematikai, kad apie jį net centrinis laikraštis rašė. Iš kur tas jo didelis talentas tam mokslui, aš ir pats, brolau, nesuprantu. Tik labai jau man tas širdį glostė, ir aš didžiavausi juo, baisiai didžiavausi!

Per dešimt metų mes susidėjom kiek pinigų ir prieš karą pasistatėm dviejų kambarių, su sandėliuku ir priesieniu namelį, Irina nupirko dvi ožkas. Ko gi daugiau reikia? Vaikai valgo košę su pienu, yra kur pakišti galvą, apsilvilkę, apsiavę, vadinasi, viskas gerai. Tik tai įsikūriau neparankiai. Atrėžė man šešis arus netoli lėktuvų fabriko. Būt buvusi mano troba kur kitur pastatyta, gal ir mano gyvenimas būtų kitaip susiklostė...

Tik šmakšt — karas. Rytojaus dieną gavau šaukimą į karinį komisariatą, o trečią — prašom išvažiuoti. Palydėjo mane visi keturi namiškiai: Irina, Anatolijus ir dukterys — Nastenka ir Oliūška. Visi vaikai laikėsi vyriškai. Žinoma, kas be to, dukryčių akyse žibėjo ašaros. Anatolijus tik tai petį kilščioja, tarytum nuo šalčio, tada jis jau buvo užkliudęs septynioliktuosius metus, o manoji Irina... Per visus mūsų bendro gyvenimo septyniolika metų aš dar nebuvau jos tokios matęs. Naktį nei ant krūtinės, nei ant peties mano marškiniai neišdžiūvo nuo jos ašarų, o rytą ta pati istorija... (Bus daugiau)

ALG. BALTAKIS

Žemė trokšta būti teisinga

Kalnų raukšlės su sniego kepurėm.

Lygumos,

Padalintos javų kvadratais.

Miestai —

Mažyčių dežučių krūvelės.

Upių mėlynos gyslos,

Okeanai ir jūros,

Ir uostai jų pakraščiaus...

Sukasi Žemė,

Ji Afriką atsuka Saulei,

Europai ir Azijai atneša dieną...

Sukasi Žemė,

Ir štai jau Amerikoj švinta diena.

Pats vakaras tasyk ateina...

Žemė sukas vienodai,

Nes ji trokšta visiem būt teisinga,

Nes ji žino, kad žmonės visur

Pasiilgsta vienodai Saulės.

Radijas

Aš keliauju iš lėto

Per visą radijo skalę,

Per visas bangas,

Per visą mūsų pasaulį.

Šį vakarą muzikos maža.

Kalba radijas,

Kalba ir kalba.

Nesuprantami žodžiai,

Bet vertėjo nereikia,

Aš viską ir taip suprantu!

Vien iš balso spalvos

Pažinti galiu,

Kur bičiulis,

Kur priešas.

Vyksta dvikova,

Mūšis didysis

Tarp šviesos ir tamsos,

Tarp mirties ir gyvybės.

Ar galiu abejingas būti,

Kada sprendžias žmonijos likimas?

Nėr šalių tolimų!

Nėr tautų,

Kurių balso aš neišgirsčiau!

Šiandien mano mažam kambary

Skamba viso pasaulio kalbos!

Aš keliauju iš lėto

Per visą radijo skalę,

Per visas bangas...

Liaudies dainiai

Dainuok, liaudies dainiau,
Kovingai dainuok!
Kovojančiai liaudžiai
Drąsumo priduk.

Dainuodamas garsiai
Kovingu balsu,
Vesk liaudį į kovą,
Būk josios vadu!

Žiūrėk, kad jai būtų
Linksma eiseną,
Pastiprink jos dvasią
Su maršo daina!

Žiūrėk, kad ji drąsiai
Maršuotų, eitų
Ir narsiai, be baimės
Prieš priešą stotų.

Ir kai jau į kovą
Stos liaudis visa —
Kova bus laimėta,
Liks liaudis laisva.

Tada sutartinę
Tau reiks vest dainą,
Nes tuomet dainuos jau
Ir liaudis visa.

Jonas Juška

Lawrence, Mass.

Didelis gaisras įvyko Arlingtono dirbtuvės patalpose. Apie 400 darbininkų liko be darbo. Tai buvo gruodžio 10 dieną, kada sniego buvo daug privers-tai ir ugniagesiams sunku buvo suvažiuoti. Bet jų buvo ir iš apylinkės miestelių, net iš Lowellio. Sakoma, kad nuostoliai siekia \$500,000.

Kompanijoms tai niekis, jos gaus iš apdraudos kompanijos apmokėti, bet 400 darbininkų neteko darbo, jiems reikės be algų gyventi tokiam brangume.

1960 metais Fire departamento biudžetas buvo milijonas dolerių, o 1961 metais jau bus \$1,048,000. Kad sukelti tokį biudžetą, tai bus ir už namus pakelta nuo gaisrų apdraudos kaina.

Nuo 1898 metų čionai nebuvo tokios baisios sniego ir vėjo audros, kokia įvyko gruodžio 9 dieną. Vėjas buvo 50 mylių per valandą. Snigo ir pustė. Visos mokyklos buvo uždarytos per dvi dienas. Daug ir dirbtuvių užsidarė, nes darbininkai negalėjo darbo vietos pasiekti.

Laiškai iš Bostono i Lawrence buvo nepristatomi per tris dienas.

Du ištvirtę jaunavoliai pasiėmė šautuvus ir išsaudė A&P krautuvės langus. Policija areštavo juos ir tėvai turėjo pasimokėti po \$100 už nelegališką šautuvų laikymą ir langų išdaužymą.

Ugnagesių viršininkas F. J. Ford prašo žmonių, kad atkasty sniegą nuo vandens hidrantų, prie kurių ugniagesiai prisuka gumo dūdas gaisrų gesinimui. Patarimas geras, nes ištikus gaisrui, kada hidrantai yra sniego užpustyti, ugniagesiai negali jų surasti.

„Laisvės“ vajuje į finansinį fondą permažai yra aukų iš mūsų miesto. Prašyčiau visų „Laisvės“ patri-jotų — aukoti po stambesnę sumą. Nepasiduokime kitoms kolonijoms, o ypatingai mažesnėms.

S. Penkauskas

Melbourne. — Australijoje bazuojasi JAV „U-2“ lėktuvai ir nuolatos skraidina didžiausiam aukštyje.

Philadelphia, Pa.

Ivykusiame parengime 10 gruodžio sutikau M. Jurkaičių. Apsikeitus keliais žodžiais ji pasakė, kad su pradžia sausio vyksta į Lietuvą aplankyti savuosius. Aplankysianti ne tik savo gimines, bet sakosi turinti leidimą važinėti po visą Lietuvą. Paklausus, kodėl vyksta žiemos laikui, atsakė, kad jai nedaro skirtumo kokių laikų, bitik gali aplankyti savo gimines. Laimingos kelionės ir laimingai sugrįžti!

Camdenietis drg. Pranaitis lanko kiekvieną philadelphiečių parengimą. Nuo jo neatsilieka ir draugė Liaudanskienė. Drg. Wm. Patten pirmiau buvo mūsų tankus svečias ne tik parengimuose, bet kartais atsilankydavo ir į LLD kuopos susirinkimus. Paskutiniu metu taip jau nebesimato. Tiesa, drg. Patten jau sulaukęs gražaus skaičiaus metelių, bet turi, drauge, prisiminti, kad ir mes visi nebesame jaunuoliai. Tad jauskimės nusikalte, jeigu pasilikame namie, kuomet įvyksta koks parengimas.

Draugai Bekampiai pasėkė draugą Pranaitį, paaukodami "Laisvę" \$50 — po dolerį nuo kiekvieno jos gyvavimo metų. Drg. A. Lipčius neatsiliko nuo jų. Tai jau bus trys "Laisvės" prieteliai, smarkiai ją parėmę. Drg. Stasiukaitis sakė turįs palaukti dienos, balandžio mėnesio, kuomet "Laisvę" sukaks 50 metų. Tada jisai savo prievole atliks. Žinant drg. Stasiukaitį, žinau, kad jisai savo prizadą ištesės.

Mes turime du gerus draugus chesteriečius, kurie philadelphiečių parengimų nepamiršta, juos lanko. Tais draugais yra Lipčius ir Šlašus. Chesteris artimas mūsų kaimynas. Manau, ten gyvena ir daugiau mūsų spaudos skaitytojų, bet jų mūsų parengimuose nesimato.

Na, senuosius 1960-tus metus jau baigiame. Kokie šie metai buvo, tai juos prisimenam. Kokie bus 1961 metai, tai ateitis parodys. Tad leiskite man pasveikinti visus "Laisvės" skaitytojus, LLD 10-tos kuopos ir LDS 5-tos kuopos narius. Ačiū visiems pažangiųjų organizacijų parengimų lankytojams ir visiems tiems, kurie bent kuo prisidėjo prie palaikymo pažangaus judėjimo Philadelphiaje.

Taip, per šiuos 1960 metus mes netekome gero skaičiaus ne tik organizacijų narių, mūsų spaudos skaitytojų, bet viso pažangaus judėjimo rėmėjų. Jie išsiskyrė iš gyvųjų tarpo. Išsiskyrusių eiles nėra lengva atpildyti. Mes, like, tęskime darbą pirmyn.

Linksma prisiminti, kad mūsų geri draugai sveiksta. Esantieji ligoninėje parvyksta į namus. Draugai Mattis, P. Palenta jau gydomi namuose. Kazlauskas jaučiasi gerai. Bet yra ir daugiau mūsų draugų bei draugių palijusių sveikata, bet jie tykūs, niekam nieko nesako.

Iš sekmadienio, 11-tos gruodžio nakties, tiek pri-

snigo, kad bent koks judėjimas likosi sulauktytas. Pirmadienį, gyvenant nuosaliai miesto, niekas į darbą negalėjo vykti. Laikraščių nebuvo. Krauturės visos buvo uždarytos. Maisto nebuvo galima gauti.

Trys tūkstančiai Sun Oil darbininkų, priklausančių Sun Oil Workers uniijai, pakeltos algos 5 procentais. Dabartiniu laikui jų uždarbis bus \$3 valandai.

Norisi tarti ačiū dviejų jaunom mergaitėm, kurios pašoko klasiškus šokius 10-tą gruodžio parengime. Jos yra Mira Kerr ir Nanay Burkart. Jos jaunos ir gabios, gal ir ateityje mums vėl patarnaus.

Kvarteto mokytoja M. Stensler savo laisvūtyje taria ačiū philadelphiečiams už draugiškumą ir vaišes. Ji sakė, kad Philadelphiaje yra draugų-draugių, gabių veikime. Ji esanti pasitenkinusi mus aplankius. Ir ateityje apsižada, kuomet reikals bus, mus vėl aplankyti, palinksinti. Ačiū jai!

Šiuos metus užbaigėme. Įvyko keli rodymai paveikslų iš Lietuvos. Padirbėjome, prirengdami mūsų organizacijų seimus. Surengėme parengimą su dainomis, kuris suteikė "Laisvę" paramos virš poros šimtų dolerių. Ir 1961 metus pradėkime su vilčia dar geriau pasižymėti veikime.

Pilietis

Hartford, Conn.

Spaudoje trumpai jau buvo atžymėta, kad po ilgos sunkios ligos gruodžio 11 d. mirė Petras Giraitis. Gruodžio 13 d. tapo palaidotas laisvai Rose Hill Park kapinėse, Rocky Hill, Conn.

Gaila draugo. Ilgametis buvo Hartfordo gyventojas, visų pažangiųjų organizacijų narys. Pavyzdinčiai gyvenimą vedė, su visais gražioje santalkoje sugyveno. Mėgo organizacijose darbuotis, skaitė pažangią spaudą, aukojo spaudai palaikyti ir kitiems geriems tikslams.

Paliko liūdesyje žmoną oną Medelytę - Giraitienę, dvi dukteris, tris sūnus, devynis anūkus ir du proanūkius, taip pat, rodos, vieną brolį ir seserį, gal ir daugiau giminių, ir gražių skaičių draugų, su kuriais ilgus metus kartu organizacijose darbuosis.

Ankstyvais jaunatvės metais jis iš Plutiskų apylinkės, Pašlavaičių kaimo atvyko į šią šalį pelnytis sau duoną, kurios prie tėvų nebuvo pakankamai, kaip ir daugumai iš mūsų. Petru pradžiai gyvenimo nebuvo lengva. Be šios šalies kalbos, be jokio amato, tad prisiėjo uždarbiauti farmose netoliausia nuo Hartfordo. Farmų darbas nepavydėtinai, įkylus ir tada menkai buvo apmokamas. Susitaukęs kelionei grašių, išvyko į Pensilvaniją anglies kasti. Anglies kasyklose nors sunkiau dirbo, bet mokestis buvo žmoniškesnis. Prasiekęs, sukūrė šeimyninį gyvenimą, deja, kita bėda: kasyklose pasikartodavo nereti žiaurūs nuotykių, daugelį mainierių sužeisdavo dėl stokos tinkamos priežiūros. Tad Petru su žmo-

nele įkūrėjo tos nelemtos žinios, kad čia ir ten maišose darbininkus sužeidė bei užmušė. Jiedu pasinėšė "viršutinėse dirbtį" taip tada žmonės sakydavo. Ir atsikėlė į Hartfordą, kuriame sulaukęs 83 metų ir mirė.

Sermenų laike pasitaikė nelemtas oras, sniego pūgos, šaltis, nebuvo galima žmoniškai išeiti, nei išvažiuoti. Daugelis Petro draugų norėjo atiduoti jam paskutinę pagarbą, bet negalėjo dasigauti į koplyčią. Pagaliau, laidojimo dieną oras pragiedrėjo, ir gražus būrelis žmonių nulydėjo Petrą į amžino poilsio vietą — į kapines. Prie karsito jo draugas suglaustoj formoj apie jo gyvenimą kalbą pasakė.

Palydovus draugė Giraitienė užprašė susirinkti į Laisvės choro patalpas užkandžiams.

Tegul mūsų draugas ilsis, o mes tęskime neužbaigtus jo darbus.

Linkime žmonai Onai ir visai šeimai kantriai liūdesį pernešti.

Vikuntis

Cliffside, N. J.

Gruodžio 11 d. čionai buvo rodomi filmai iš Lietuvos. Rodė Jonas Grybas. Jis parodė filmus: "Lietuvos atletai", "Černiachovskio kolūkis", "Dainų šventė", "Lietuvos menininkai" ir kitus.

Oras pasitaikė labai blogas, nes prasidėjo didelė sniego audra. Kai kurie iš toliau atvykę — grįžo namo pirm programos, nes bijojo, jog gali tiek daug prisinigi, kad negalės parvažiuoti. Tačiau ne vien vietiniai, bet kai kurie ir iš toliau pasiliko ir dalyvavo. Visi, kurie tik matė filmus, buvo pasitenkinę.

Matėme, kaip Lietuvos žmonės toli nuprogressavo per taip trumpą laiką. Daugelis kalbėjo, kad prie Smetonos režimo lietuviai nei negalvojo, kad jie kada nors tokio progreso pasieks. Dabar Lietuvoje žmonės lengviau dirba, nes turi daug mašinų. Matėme ir girdėjome 10,000 lietuvių, kurie dalyvavo ir dainavo "Dainų šventėje". Matėme, kaip dabar Lietuvoje augina galvijus.

Man viena katalikė moteris sakė: "Daugiau netikiu Stuko melams, būk Lietuvos nėra!"

J. Grybas paprašė aukų lėšų padengimui. Nemažai aukojo po \$1 ir po \$2, o S. Stasiukaitienė — \$5. J. Grybas pažadėjo vėl atvažiuoti, kai tik gaus naujų iš Lietuvos filmų, juos mums parodyti.

G. S.

Lawrence, Mass.

Lawrence miesto valdiški darbininkai, ugniagesiai ir policininkai reikalauja algas pakelti 10 procentų. Sakė, kad dabartiniame brangume su gaunamomis algomis negali pragyventi.

Gruodžio 14 d., kada iš Bostono ligoninės grįžo automobiliumi šešios slaugės, įvyko nelaimė. Trys iš jų buvo pavojingai sužeistos, o kitos trys lengviau.

Arlington fabriko name Standard Coat & Apron Co. jau vėl pradėjo dirbti. Kaip žinia, ten prieš kiek laiko įvyko gaisras, bet kompanija spėjo susitvarkyti ir pradėjo dirbti.

S. Penkavakas

Waterbury, Conn.

Laikraščių vėjau ir LLD 28 kp. susirinkimas

Gruodžio 18 d. senas "Laisvės" ir "Vilnės" darbuotojas P. Bokas pasimokėjo už laikraštį "Laisvę" ir pridėjo keletą dolerių 50 metų jubiliejaus atžymėjimui. Taipgi pamokėjo už savo giminaitį į Lietuvą. Bokas yra ne tik "Laisvės" ir "Vilnės" skaitytojas ir rėmėjas, bet per daugelį metų buvo tų laikraščių užrašytojas, vienas iš tų, kurie laikraščių palaikymu rūpinasi. Yra ir daugiau draugų, kurie tais reikalais rūpinasi ir sako, kad Waterburio vajininkai turi laimėti pirmą dovaną.

Taigi, Brooklyno vajininkai, jums pavojuos. Nors jūs senai esate pirmoj vietoj, bet dar nėra užtikrinta, kad laimėsite. Mūsų vajininkai sako, kad jie turi progą jus pasivyti ir pralenkti!

LLD 28 kp. susirinkimas įvyks sausio 12 d., 8 val. vakare, paprastoj vietoj, 103 Green St., apatinėj svertainėj. Prašomi visi nariai dalyvauti ir atsivestinauj. Kurie dar nepasimokėję duoklių, pasimokėkite, gaukite dvi knygas. Abidvi knygos geros, patraukiančios. Pirmos knygos vardas "Eikite, mišios pasibaigė". Ją parašė buvęs kunigas J. Ragauskas. 492 puslapių. Antra knyga "Žvilgsnis į praeitį"; parašė R. Mizara. Kurie pasimokėję duokles, o knygų dar negavę, ateikite į susirinkimą, gausite abi.

J. Strižauskas

Worcester, Mass.

BE GALO ILGAS STREIKAS

Nuo lapkričio 29 (1960) jau ketvirtį metų kaip streikierių pikietas be pertraukos tęsiasi prie vietinio laikraščio "The Evening Gazette" ir "Telegram" išleistuvės. Keturi, o kartais ir šeši vyrai ant sikabinę dideles kortas appečių ir krūtinės pikietuoja prieky ir užpakaly pastato, pačiam miesto centre. Dažnai ten vis strepečiuoja policistas irgi. Per tą begaliniai ilgą laiką vietiniai žmonės taip priprato, kad niekas nedomės nekreipia. Gi laikraštis, rytinis "Telegram" ir vakarinis "Gazette", reguliariai funkcionuoja su skebais darbininkais, visai tylėdamas apie savo darbininkų streiką. 94 streikieriai laikosi solidariškai ir kartu legalią kovą veda, kad laimėjus streiką už geresnės darbo sąlygas ir geresnę algą. Kalėdinis obalsis: "ramybės žmonėms geros valios" yra tik muilo burbulas.

D. J.

Alžyras. — Dėl francūzų karo ir persekiojimų virš 200,000 alžyriečių yra pabėgę į kitas šalis.

Bethlehem, Pa.

MIRĖ S. RINKŪNAS

Gruodžio 5 d., St. Lukes ligoninėje, mirė Stasys Rinkūnas, kuris sausio mėnesį būtų sulaukęs 79 metų jubiliejaus atžymėjimui. Kuris jį ištiko lapkričio 26 d.

Stasys atvyko į Ameriką 1906 m., o 1912 metais apsisvedė su Selma Betrik. Jie užaugino gražią šeimą.

Vėlonis buvo ramaus būdo žmogus, skaitė "Laisvę", prigulėjo prie kai kurių organizacijų.

Ilgus metus dirbęs Bethlehem Steel Co. fabrike, o prieš kelerius metus išėjo į pensiją.

Paliko liūdesy tris dukteris: Selmą, Heleną ir Mildredą, du sūnus: Stanley ir Joseph, 7 anūkus, brolį Joną ir daug pažįstamų.

Į kapines buvo skaitlingai palydėtas. Reiškiau jo broliui, dukroms ir sūnams užuojautą.

-F. Zavis

Philadelphia, Pa.

Tarptautinis banketas

Sausio 6 d., China Village salėje, 917 Race St., įvyksta svarbus banketas, kuriame už skanius valgius tereikės pasimokėti \$2. Pradžiai 7 val. vakare.

Šiame bankete rengėjai turės įžymų kalbėtoją, Clarence Hathaway, buvusį "Daily Worker" redaktorį, iš New Yorko.

Banketą ruošia vietinis savaitraščio "Workerio" komitetas. Užsisakyti vietą galima pas komiteto narį James Dolsen, 2018 N. 32 St., tel. Center 2-0512.

"Laisvės" skaitytojai kviečiami dalyvauti bankete. Tuomi paremsite angliškąjį savaitraštį "Workerio", kuris nuoširdžiai gina darbininkų reikalus.

J. D.

Iš Lietuvos

LIETUVIŲ - ANGLŲ KALBŲ ŽODYNAS

VILNIUS. — Valstybinė politinės ir mokslinės literatūros leidykla išleido 45 autorių lankų (511 psl.) lietuvių-anglų kalbų žodyną, kuriame yra apie 27,000 žodžių. Žodyną sudarė anglų kalbos dėstytojai B. Svecevičius ir B. Pesarskas. Jį redagavo I. Karsavinaitis ir D. Šlapoberskis.

Tai pirmas lietuvių-anglų kalbų žodynas. Leidinys padės geriau patenkinti vis augančius studijuojančių anglų kalbą reikalavimus. Žodynas išleistas 15 tūkstančių egzempliorių tiražu, skiriamas viduri nėmis ir aukštosiomis mokykloms.

JAUNAJAM ŽIŪROVUI

PANEVĖŽYS. — Dvidešimtmetį šiomis dienomis pažymėjo Panevėžio dramos

Hartford, Connecticut

NAUJŲ 1961 METŲ PROGA

sveikiname visus "Laisvės" redaktorus, visą personalą, bendradarbius, korespondentus, vajininkus ir skaitytojus, o ypatingai Connecticut valstijoje. Linkime laimingiausių Naujų Metų.

J. ir L. ZEMAČIAI

teatro kolektyvas. Sukakties proga aktorai paruošė naują pastatymą. Tai trijų veiksmų pjesė-pasaka "Akmeninė širdis" U. Hauto kūrinių motyvais. Šį jaunajam žiūrovui skirtą spektaklį režisavo LTSR nusi-

pelnes artistas V. Blėdis. Apipavidalino A. Stenanka, muzikos autorius — V. Mikalauskas.

Spektaklyje vaidina teatro veteranai ir jauni aktoriai, teatrinės studijos auklėtiniai.

J. Burkauskas

OUR HOLIDAY WISH IS FOR HEALTH AND HAPPINESS

TO ALL OUR FRIENDS
THROUGHOUT CHICAGOLAND
Lincoln Square Savings & Loan Association

Start a 1961 Christmas Savings Account Now
Hours: Mon. & Tues. 9 to 4. Wed. & Sat. 9 to 2.
Thursday & Friday 9 to 8

4725 N. Western Ave., Chicago
Phone RAvenwood 8-3400

Our sincere wishes for a Prosperous New Year

FIRST NATIONAL BANK & TRUST CO.

member of F. D. I. C.

LA PORTE, IND.

Phone 362-6171

Happy and Prosperous New Year

From SEARS BANK & TRUST CO.

member of F. D. I. C.

Start a Savings Account for a loved one—Complete save by mail facilities. Send for free save by mail kit.

3401 W. Arlington
Chicago 24 Ill. VA 6-6900

LINKSMŲ ir LAIMINGŲ

NAUJŲ METŲ

(1961)

visiems mūsų giminėms, pažįstamiems ir draugams

JONAS ir ONA GALMINAI

23415 Ann Arbor Trail

Dearborn 6, Mich.

Linksmų ir Laimingų Naujų Metų

Linkime visam "Laisvės" personalui ir visiems draugams laisviečiams Jungtinėse Amerikos Valstijose.

Linkime broliui Juozui ir Broniui ir jo dukrai Salomėjai Jarnauskienei ir jos dukrai. Visi gyvena Katilių kolūkyje, Šakių rajone. Taip pat Antanui Mockaičiui, kolūkio pirmininkui ir visiems giminėms ir senų laikų pažįstamiems.

Jos. A. ir Elz. Bekampiai
147—13th St., Avalon, N. J.
Tel. Avalon 7-5921

CLEVELAND, OHIO

Laimingų Naujų Metų!

Linkiu geriausios sėkmės visiems laikraščio "Laisvės" darbininkams, taipgi mano visiems giminėms, kaimynams ir draugams Lietuvoje. Sveikinu ir visus "Laisvės" skaitytojus.

Linkiu, kad 1961 metai būtų taikos metai.

JULIA WERNER

Los Angeles, California

Žiemos švenčių proga, sveikinu visus geros valios losangeliečius, "Laisvės" personalą ir skaitytojus, visą dirbančiąją liaudį J. A. V., Kanadoj, Lietuvoj ir vasame pasaulyje su šūkiu—Lai gyvuoja taika!

S. F. SMITH

Balsas iš Avalon, N. J.

Siemet, kaip kitur, taip ir mūsų apylinkėje, rudėninis oras buvo puikus. Nekalbant apie spalio mėnesį, bet ir lapkritį iki gruodžio 10 dienos buvo tikrai gražus. Gamta džiugino visus. Mažai buvo lietaus, visados buvo saulėtos, giedrios dienos. Gamta labai gražiai mus gaubė. Kiekvieną dieną džiaugiasi iki malonumų ir prie kiekvienos progos kiutinau į pamirštas pasivaikščioti. Išėdama iš namų nepamiršdavau pasiimti su savim laikraštį arba knygą. Turiau pasakyti, kad gautą iš L.L.D. kunigo Ragausko knygą perskaičiau pajūryje, prie vandens, per tris dienas. Tas nuolatinis pasivaikščiojimas pajūryje, tas tyras oras daug prisidėjo prie mano sveikatos sutvirtėjimo. Dabariniui laikui jaučiuosi gerai, ir nežūrint į mano tam tik-

KRISLAI

(Tas iš pirmo pusl.)

nepanorėsią istorijon pateikti susmukėli: Pamatysime.

Kalėdinis tvaikas jau baigėsi. Žmonės vėl galės atsikvėpti ir pailsėti. Biznierių kišenės pilnos. Juokais jie negali trivoti. Vienas draugas man skundžiasi: per tas šventes per visą mėnesį aš su savo žmona ne susikabėti negalėjau. Ji kasmet pavirsta paurusių nervų pundeļu! Paskui ima laiko atspiekti. Panaši nelaimė užklumpa mus ne vieną!

Gruodžio mėn. pradžioje Vilniuje įvyko Lietuvos Architektų Sąjungos suvažiavimas. Daug jie tarėsi ir kalbėjo apie savo atsakomybę. Kai šandien Lietuvoje taip sparčiai auga miestai ir kai jau tokiu plačiu mastu eina statyba kolūkiuose, architektų pareigos labai didelės, labai svarbios.

Jiems tenka atsakomybė už projektuotą naujas statybas. Reikia, kad atities Lietuva savo miestais ir kaimais būtų gražiausias kraštas. Tą savo misiją Lietuvos architektai puikiai supranta.

Ar žinote, ką reiškia žodis "sapropeilis"? Abejoju. Ir aš iki šiol nežinojau. Nė sapnuoti apie jį niekada nebuvau sapnavęs. O dabar jau žinau: tai ežero dumblas. Žinoma, ne bile koks dumblas ir ne paprastas dumblas, ale labai vertingas "maistas", be-veik neišsemiamas šaltinis vitamino B12! Jo užtikama visoje eilėje Lietuvos ežerų. Jis dedamas į kiaulių ir vištų pašarą. Pavyzdžiui, "nustatyta, kad 200 gramų skysto sapropelio priedas pašarams padidina bekonių prisvorį nuo 12 ligi 30 procentų."

Visa tai sužinojau iš Vilniaus "Tiesos" (š. m. gruodžio 9 d.). Aš gi gimiau ir augau Valaiškių (Užusienių) kaime, lyje prie pat nedidelio, bet be galo dumblingo ir žuvingo ežero. Ežeras priklausydavo ponui. Mes tik vogčiomis galėdavome jame pameškeri. Dabar jis priklauso Lietuvos žmonėms — gal šateškos kolūkiui?!

Skaitau apie "sapropeilį" ir galvoju: Juk tai tiesiog neišsemiamas vitamino B12 šaltinis!

Chicagos kunigų laikraštyje (gruodžio 20 d.) agituojama steigti milijono dolerių fondą "lietuviškiems reikalingams". Na, o tie jo reikalai mums visiems puikiai žinomi. —kunigų ir daktarų kišenės papildyti.

Tikintieji raginami į fondą įnešti po tūkstantį dolerių. Kol kas dar nesakoma, kad atsiskaisieji tą duoklę sumokėti niekada nepateks į "dievo karalystę". Visas planas tebesą paruošimo stadijoje. Lietuviai: saugokitės senų apgavikų po nauja maska!

rus negerumus ir negalavimus, gyvenime viskas klostosi kuo geriausiai. Laikas taip greitai bėga, kad die-na, rodosi, per trumpa. Daug vaikščioju, daug skaitau.

Na, ir susiradau sau darbą. Ar gerai ar blogai padariau, tai ateitis parodys. Mat, pradėjau rašyti atsiminimus iš gyvenimo. Nors nesu joks rašytojas, bet, pagautas šioio tokio įkvėpimo ir jau pradėjęs, bandysiu tęsti tą darbą toliau, jeigu neatsitiks kokia velniava su sveikata.

Visiems žinoma, kad mūsų rezidencijoje įvykdavo tam tikros rūšies parengimai. Mes turime gerą, diktą vietą, tinkamą visokiems parengimams, kur gali sutilpti suvirš šimtas žmonių. Bet mudvieju su Elzbieta amžius ir sveikata leidžiasi žemyn. Nors mudu gerai nusiteikę, pilni gyvumo ir energijos, bet fiziškai negalime pasigirti. Kiek darbo randasi mūsų rezidencijoje, tai biskelį per daug dėl mūs. Mes norime pasiūlyti nuo to darbo ir nutarėme savo vietą paroduoti.

Su pardavimu namo, bėdos mes neturėsime. Bet mes norime, kad ši vieta neišsprūtų iš lietuvių. Atminkime, kad pas mus, pradėdant 1955 m., kada mes apsigyvenome Avalone, įvykdavo, su draugų ir draugių pagalba, parengimai, kurie atnešė lietuvių kultūriniam judėjimui du tūkstantius dolerių. Visiems žinoma, kad filadelfiečiai neturi tinkamos vietos vasariniam parengimams. Tai apgailestina. Štai kodėl mes norime, kad kas nors iš progresyvių žmonių nupirktų mūsų vietą.

Čia vieta didelė, namas su visais patogumais, galima gyventi per apskritus metus. Sveikatos atžvilgiu geresnės vietos nėra. Nieka nesigailės nupirkęs šią vietą. Gali atsiskaityti ir iš toliau. Rašykite: J. A. Bekampis, 147 13 St., Avalon, N. J. Telefonas Avalon 7-5921.

Mudu linkime "Laisvės" štabui, jos darbininkams ir visiems pažangiečiams Linksmų ir Laimingų Naujų Metų.

Jos. ir Elz. Bekampiai

Sveikina laisviečius iš Ženevos

Ženeva, 1960. XII. 19 Mielas Drauge Antanai ir visi laisviečiai!

Sveikinu jus iš Ženevos. Čia vėl atsidiūriau Tarparlamentinės Sąjungos reikalingais. Kaip jos Tarybos narys dalyvauju čia dviejų komisių posėdžiuose ir praleidau Ženevoj 10 dienų, jau ruošiuosi grįžti namon. Šia proga sveikinu visus jus netolimų Naujų Metų progą, siunčiu labas dienas ir geriausius linkėjimus visiems "Laisvės" bendradarbiams, rėmėjams ir skaitytojams.

Jūsų Justas Paleckis

FILMAI

Sausio 7-tą dieną atvykite visi pamatyti idomių filmų iš Lietuvos. Rodys filmus: "Kalvio Ignoto teisybė", "Dainų šventė" ir "Tarybų Lietuva".

Vieta: Schwaben Hall, 474 Knickerbocker Ave., Brooklyn. Laikas: 7:30 val. vakaro. Kviečia ALDLD 1-moji kuopa

Kaip Tarybų Lietuvos turistai atsisveikino su niujorkiečiais

Grįžo linksmi

Vienuolika Tarybų Lietuvos turistų grįžo iš kelionės po JAV pereitą sekmadienį. Grįžo visi gerai nusiteikę, pasitenkinę savo kelione. Jie buvo Washington, Chicagajė, Detroite ir Niagara Falls, taipgi Buffalo miestuose.

Čikagoje turistai buvo susitikę ir su lietuviais, su jais kalbėjosi, vaišinosi ir linksminosi, žinoma, neilgai, nes laikas buvo labai ribotas.

Turistams didžiulį įspūdį padarė Detroite lietuviai: apie 150 jų sutiko svečius, kai jie atvyko į automobilių tviskę.

Grįžę Niujorkan, svečiai susipažino plačiau su Niujorku. Tai buvo diena. O vakare juos visus pasikvietė Jonas ir Julia Lazauskai į savo rezidenciją. Čia juos pavaišino; čia buvo pasikalbėta apie visokius reikaliukus, susijusius su jų kelione.

"Laisvės" salėje

Pirmadienį svečiai buvo nuvykę į Jungtinių Tautų būstinę, ten viską apžiūrėję, susipažino su "tarptautinio parlamento" pastatais ir salėmis.

Po pietų svečiai atvyko į "Laisvės" salę, Ozone Parke. Čia rado gausų būrį lietuvių jų belaukiant. Mūsų žmonės norėjo, kad svečiai pasidalintų su jais mintimis apie tai, kaip jiems patiko mūsų šalis, Amerika, kad, atsisveikindami, papasakotų ir apie Lietuvą.

Pirmininkaujantis J. Gasiūnas paprašė svečius tarti po žodį.

Pirmiausiai kalbėjo Kostas Glikas, Lenino vardo kolūkio pirm. (Šakių rajone). Tai dar jaunas, dailus vyras. Jis pasitenkinęs kelione po JAV, ir džiaugiasi, kad susitiko su daugeliu čia gyvenančių savo tautiečių, kurie svečius visur gražiai sutiko ir net pavaišino.

Kolūkis, kuriame aš dirbu, — savo pirminkas, — turi 6,400 hektarų žemės. Mūsų kolūky gyvena apie 1,500 žmonių. Kolūkiečiai keliasi į naujas gyvenvietes — jau 200 kiemų persikėlė į naujus, gerus, nuosavus namus. Visame kolūkyje yra elektra. Kolūkio ribose veikia dvi pradinės mokyklos ir viena vidurinė (gimnazija). Kolūkis turi apie 1,600 raguočių, apie 3,000 kiaulių; turi 32 lengvas ir sunkias mašinas, 30 traktorių, septynis kombainus; pavieniai kolūkiečiai turi 30 automobilių ir apie 200 motociklų. Turi puikų sodą, kuriam vadovauja su-manus sodininkas Benediktas Juodukaitis.

Nušvietęs padėti kolūkyje, K. Glikas dėkoja susirinkusiems už šiltą draugiškumą ir vaišingumą.

Kalba kaunietė inžinierė Nina Sadauskaitė, jauna daili, maloni mergina. Ji pasakoja apie savo miestą, apie Kauną. Primena, kaip tuojau po karo buvo sunku, kaip visko trūko, kaip vokiečiai fašistai, bėgdami iš-graibstė iš fabriky mašinas. Mieste susisiekimas buvo baisus. Dabar kas kita. Kaunas naujas, miestas jau klesti, bet jis suklestės dar gražiau už metų kitų.

—Tarybų Lietuvoje moterys šiandien užima visokią svarbiausias vietas

moksle, pramonėje ir žemės ūkyje; daug moterų inžinierių, daug gydytojų, daug pasižymėjusių darbuotojų žemės ūkyje — daug agronomų ir zootechnikų, —sako viešnia.

Išstoja Jurgis Banaitis, klaipėdietis, vidurinės mokyklos direktorius.

—Šiandien mes buvome Jungt. Tautų būstinėje, —kalba jis. — Gidas priminė mums, kad pasaulyje dar yra 46 procentai gyventojų visiškai beraščiai. Tai labai liūdnas dalykas... Tačiau, broliai tautiečiai, galiiu priminti jums, kad toji skailinė neliečia mano tėvynės, Tarybų Lietuvos. Pas mus kiekvienas žmogus turi progą mokytis ir ta proga naudojasi.

Ir J. Banaitis smulkiai papasakojo apie jo vadovaujamą mokyklą, taipgi nušvietė veiklą pradžios mokyklose Klaipėdos mieste. Visur žmonės mokosi, o vyriausybė jiems visai padeda.

M. Rubinsonas, vilnietis žurnalistas, dirbąs "Vakarinių naujienų" (dienraštis) redakcijoje kalba apie Tarybų Lietuvos spaudą.

—Tiesa, —sako jis, — šiandien turi daugiau kaip 200,000 egz. tiražą; žurnalas "Tarybinė moteris" — apie 150,000; "Vakarinės naujienos" — apie 60,000, apie tiek pat ir žurnalas "Svytyrus". Be Vilniuje iš-emancijų daugybės laikraščių ir žurnalių, kiekvienas rajonas leidžia po laikraštį — kai kur po savaitinį, kai kur du kart savaitinį. Niekad lietuvių tautos istorijoje žmonės neskaitė laikraščių taip, kaip šiandien...

Algirdas Utkus, anykštėnas nušvietė padėti savo rajone. Jis ten darbuojasi, jis dirba vietiniame rajoniniame laikraštyje. Primena, kad Anykščiai garsūs ne tik savo šileliu, ne tik savo gamtos grožiu, o ir tuo, kad čia suklestėjo naujas puikus gyvenimas. Be to, Anykščiai davė lietuvių tautai tris įžymius rašytojus — Baranaušką, Biliūną, Vienuolį-Žukauską, kuriuos didžiai gerbia visa Lietuvos laudis. Anykščių rajone veikia žemės ūkio mokykla — technikumai; rajono ribose moko 403 mokytojai, dirba 300 žemės ūkio specialistų; 35 gydytojai.

Žurnalistas - fotografas Juozas Grikenis sveikina lietuvių ir sako:

—Padariau daug JAV lietuvių fotonuotraukų; parsivešiu jas, rodysiu žmonėms ir be abejoji mo ne viena jų bus paskelbta mūsų spaudoje, kad juo didesnis skaicius mūsų žmonių geriau jus pažintų...

Filmininkas (kino operatorius) Leonas Tautrimas džiaugiasi, kad Amerikos lietuviai gerai įvertina Lietuvoje gamintus filmus. Jis prašo, jis ragina amerikiečius, kad jie rašytų Lietuvos Kino Studijai Vilniuje savo pageidavimus, kokių filmų jie nori, kokios jiems geriausios patinka: nesigailėkite mus ir pakritikuoti, jei matote trūkumų, sako jis, o mes jūsų žodi visuomet imsimė dėmesio.

Mokslininkas Kazimieras Meškauskas trumpai aiški-

na Tarybų Lietuvos Mokslų Akademijos veiklą. Akademijoje veikia 12-ka institutų, —sako jis, ir jie apima kiekvieną svarbesnę žmonių gyvenimo sritį; mokslo darbuotojai veikia, dirba vis tam, kad visos šalies darbo žmonių gyvenimas būtų gražesnis, geresnis, kad visa Lietuva labiau suklestėtų.

Rašytojas M. Sluckis puikiai pašiepė Tarybų Lietuvos priešus, kurie savo spaudoje spausdina kvailus prasimanymus apie Lietuvą. Pavyzdžiui jis paėmė "Vienybės" numerį, kur teip žinios iš Lietuvos po antraste "Pavergtoje Lietuvoje". Kalbėtojas gerai prijuokino publika, nurodydamas kvailus Tarybų Lietuvos priešų prasimanymus.

Rašytojas A. Bieliauskas, žurnalo "Svyturio" vyr. redaktorius, trumpai dėkoja visiems už nuosirdų susitikimą.

—Mes niekad nepamiršime jūs, o jūs, brangūs draugai, nepamirškite mūs; kultūriniais reikalais mes galime ir turime veikti kartu, kad ilgiau išsilaikytų pas jus lietuviškas žodis.

Čia pat buvo ir Laurynas Kapočius. Jis trumpai pasveikino niujorkiečius lietuvių.

(Gaila, kad nebuvo sportininko Eduardo Eismunto —jis buvo truputėlį susirgęs, tai negalėjo atvykti.) Aido Choras, M. Stenslerienės vadovybėje, sudainavo trejetą dainų ir tuomi svečių išleistuvės salėje baigėsi.

Po to svečiai išsivežiojo vakarienei: vieni svečiai buvo pas J. ir N. Ventus, kiti — pas Babarškus, buvusius aregintinius; porą jų viešėjo pas Juškus.

Antradienį, gruodžio 27 d., 7 val. svečiai turistai išskris namo. Visi labai nori Naujuosius Metus sutikti Lietuvoje.

Pamylėjo niujorkiečiai iš Lietuvos svečius, o svečiai, kiek jų korespondentui teko patirti, pamylėjo niujorkiečius lietuvių.

Sveikinimai

Sveikinu "Laisvės" Redakciją, Administraciją ir kitus darbininkus proga žieminių švenčių. Linkiu visiems laimingai sutikti 1961 metus, sveikatos ir energijos jūsų darbe.

Taipgi sveikinu "Laisvės" skaitytojus ir rėmėjus. Linkiu visiems daug laimiu ir energijos platinimui ir rėmimui "Laisvės", kuri teikia mums svarbių, teisingų žinių iš Lietuvos ir iš viso pasaulio.

S. Penkauskas

Virš 12,000 darbininkų JAV karo laivyno bazėje, Brooklyne, pagerbė žuvusius savo draugus laike gaisro laive "Constellation". Darbininkai susirinkę pagerbė žuvusius tyloje stovėjimu.

Bet pagerbimas buvo panaudotas sovinizmui ir religijos tikslams. Admirolas A. A. Burke kalbėjo apie lėktuvnešio rolę "galbėjime laisvojo pasaulio", o įvairių religijų kunigai ir kapelionai laikė pamaldas už "žuvusių dūšias".

Nuosirdi padėka

Šiuo reiškiu nuosirdžiausią padėką visiems, kurie išreiškė užuojautą dėl mano motinos Anastazijos Žilinskičienės mirties, suteikę gėlių, lankėsi šermentyse ir palydėjo į kapines. Jūsų simpatija padėjo mums pergyventi širdies skausmą to didelio liūdesio valandoje.

Dar kartą visiems nuosirdžiausia padėka.

Duktė Aldona Anderson (Žilinskaitė)

Milijonai miesto viešiesiems darbams

Niujorko Miesto Taryba numatė 1961 metais praveisti visą eilę viešųjų darbų projektų. Tam tikslui iš miesto išdoko skiriama \$661,637,000. Kai kas šią sumą smarkiai kritikuoja. Sako, jog tai nereikalingas pinigų švaistymas. Pavyzdžiui, jie sako, kad pasimojimas išleisti net \$16,226,000 sporto stadiono pastatymui Flushinge yra nepateisinamas pinigų žarstymas.

New Yorkas. — Sulaukęs 74 metų amžiaus mirė lėktuvų išradėjas Giuseppe M. Bellanca.

Mrs. Wincele šeima, Yonkerse, išgelbėjo jų suneilis "Cokie"... Naktį, kada moteris ir jos trys vaikai miegojo, "Cokie" ėmė smarkiai loti. Moteris atsikėlė ir rado pilną kambarį dūmų. Pasirodė, kad pečius buvo sugedęs.

Package Express & Travel Agency, Inc.

1530 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.

ir visi jo skyriai teikia visiems savo klientams ir draugams

geriausius linkėjimus linksmų Naujų Metų

Telefonai: IN. 7-6465, IN. 7-7272

Laimingų Naujų Metų

Linkiu visiems draugams ir draugėms, visiems "Laisvės" skaitytojams.

JONAS GASIŪNAS

Lietuviškai-angliškas Angliškai-lietuviškas

ŽODYNAS

333 Puslapių, Kaina \$3.50

Gaunamas Laisvės Knygynė Persiuntimo Kaštus Apmokame

Kartu su užsakymu prašome prisųsti ir mokestį

LAISVE

102-02 Liberty Ave., Ozone Park 17, N. Y.

6 p.—Laisvė (Liberty)—Antr., gruodžio (Dec.) 27, 1960

LIGONINE SUMOKES \$317,000 MOTERISKEI

1956 m. Mrs. N. Carvais, 607 W. 137th St., Manhattan, pasidavė į Montefiore ligoninę mažai operacijai. Daktarai jai sugadino nugarkaulį. Iš ligoninės išėjus moteris negali be pagalbos vaikščioti.

State Supreme Court priteisė, kad ligoninė jai sumokėtų \$317,000

PRANESIMAI

OZONE PARK, N. Y.

Lietuvių Kooperatyvės Spaudos Bendrovės direktorių susirinkimas įvyks trečiadienį, gruodžio 28 d., 7:30 val. vakare, Kultūriname centre, 102-02 Liberty Ave., Ozone Parke. Visi direktoriai kviečiami dalyvauti. Valdya (104-105)

DETROIT, MICH.

Pažangiosios organizacijos: LLD 52 kp., LDS 21 kp. ir Detroito Moterų Pažangos Klubas rengia iškilmingą pasitikimą naujų metų. Įvyks gruodžio (Dec.) 31. Kviečiame Detroito lietuvių ir lietuvių dalyvauti šiame iškilmingame pažmonesyje.

Bus prigaminata gerų valgių ty turšime išgėrime. Čia linkimai sulauksime naujus metus. Rengėjai užtikrina, kad visi būsite patenkinti. Tikietas \$2.00 asmeniui.

Rengėjai prašo iš anksto įsityti tikietus, nes bus geriau spręsti kiek maisto parūpinti. Tikietus galima gauti pas: M. Aranuk, J. Nausieda, Ch. Nausieda, J. Bubleusky ir kitus organizacijų narius.

Rengimo Komisija (104-105)

BROCKTON, MASS.

Montello Dailės Vyrų Grupė rengia naujų metų pasitikimą, įvyks gruodžio 31 d. pradžia 7:30 val. vakare, Liet. Taut. Namų apatinėje salėje, 8 Vine St. Bus dainų programa, muzika ir visokių valgių ir gėrimų. Kviečiame iš visos apylinkės dalyvauti naujų metų sutikime.

Liet. Darbininkų Susivienijimo 67 kuopos susirinkimas įvyks sausio (Jan.) 5 d. Liet. Taut. Namų kambariuose, pradžia 7:30 val. vak.

LLD 6 kuopos susirinkimas įvyks sausio (Jan.) 9 d. toje pačioje vietoje, 7 val. vakare.

Visi nariai malonėkite dalyvauti minėtuose susirinkimuose, nes pradžioje metų, padarysime planus žiemos veiklai. Pasirūpinkite užsimo mokėti duokles: George Shmalick (103-104)